1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 276. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, OKTÓBER 6.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.

Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Budapest, okt. 5.

Az *egyiptomi pénzügyi kérdés* egyelőre, mint annak idején bécsi levelezőnk jelentette volt, nem von maga után nagyobb politikai akcziót a hatalmak részéről, melyek tiltakoztak ugyan az egyiptomi kormány rendelete ellen, s a működéseket holnap megkezdő nemzetközi biróságnál pört is fognak talán inditani, de az angol kormány határozottan formulázott javaslatainak megérkeztéig további lépést tenni nem szándékoznak. Egy berlini tudósitás szerint ugy a *franczia,* mint az *osztrák-magyar* kairói megbizott utasitást kapott kormányától, hogy a likvidácziónális törvény 38. czikke értelmében pört inditson az egyiptomi kincstár ellen a jogtalanul lefoglalt összegek kifizetése végett. A Reuter-ügynökségnek pedig *Kairóból* a következőt jelentik: Hir szerint az államadóssági pénztár ellenőrző bizottsága az esetben, ha az államadósság törlesztésének felfüggesztése miatt pört indit az egyiptomi kormány, a tartományok kormányzói s a vasutak és a vámhivatal igazgatói ellen, egyszersmind Ali Riza pasa gazdag földbirtokos és vasuti igazgatótanácsos birtokait is lefoglaltatja. A *Daily Telegraph* bécsi levelezője hiteles forrásból azt jelenti, hogy ez ügy minden valószinüség szerint békés uton fog elintéztetni. Az angol kormány bizonyos kezességet fog nyujtani arra nézve, hogy a nemzetközi szerződések Egyiptomban ezentul respektáltatni fognak s a hatalmak ebben megnyugosznak. Lényegileg ugyanilyet mond a «Times» bécsi levelezője is, hozzátévén, hogy ha az egyiptomi kormány intézkedése egy a hatalmakhoz intézett javaslat alakjában történt volt, ezek azt nagyrészben elfogadták volna.

Mult éjjeli távirataink azt a fontos hirt hozták, hogy *Gordon* tábornok *Berberből* kiverte a fölkelőket, a mi tetemesen megkönnyebbiti az elinditandó expedizió feladatát, melynek vezére, mint legutóbbi távirataink konstatálták, mégis csak *Wolseley* tábornok marad. Wolseley tábornok szeptember 30-ikán érkezett Eznéhbe. Asszuánban és Asszuán fölött négy 700 főből álló gyalog zászlóaljat talál a lovas-gyalogszázadok és müszaki s tengerészkatonák mellett, összesen 3300 embert. Minthogy a haderőhöz még három gyalog zászlóalj fog csatlakozni, a hadtest körülbelől 5000 gyalogosból és 1200 lovasból, kerekszám 6000 emberből fog állani. E haderő élelmezéséről nemcsak a 200,000 adagot tartalmazó asszuáni és vádihalfai eleségtárak gondoskodnak, hanem 800 kisebb hajó is, melyek Vadi-Halfából indultak el s mindegyik 10 embernek három hónapra való eleséget visz magával. Dongolában 200 tevés várja a tábornok parancsait.

Mint egy *kairói* távirat jelenti, a *khedive* és *Northbrook* kijelentették a két *abissziniai* követ előtt, hogy Egyiptom visszalép a *Hewett* tengernagy által kötött szerződéstől, ha Ras-Alula annak loyálisan meg nem felel.

A *franczia-khinai* ügyben makacsul ismétlődnek, az *Egyesült-Államok* közbenjárásáról szóló, de egymásnak ellentmondó hirek. Egy *washingtoni* távirat a következőt jelenti: A pekingi amerikai követ a multkor meglátogatta a Khinában lévő amerikai konzulátusokat és ez alkalommal — mint biztosan állitják — Tienczinben értekezett ugyan *Li-Hong-Csánggal,* de semmi megbizása sem volt arra, hogy Francziaország nevében az Egyesült-Államok közbenjárását fölajánlja. A követ megelőzőleg több izben értekezett Li-Hong-Csánggal, hogy tájékozást nyerjen az iránt, vajjon a khinai kormány hajlandó-e lépéseket tenni, hogy Francziaországgal megegyezésre jusson. Legutóbbi látogatása szintén e czélnak volt szentelve, de sem Francziaország, sem Khina nem kérték az Egyesült-Államok kormányának közbenjárását. Erre a nem kért és, ugy látszik, meg sem történt mediáczióra vonatkozólag a teljesség okáért közöljük a *Times*nak idevonatkozó, október 2-iki *tienczini* táviratát; Az amerikai követ Washingtonból kapott utasitások következtében ideérkezett és közölte Li-Hong-Csánggal, hogy Francziaország Amerika mediáczióját kéri. Li-Hong-Csáng látni kivánta a sürgönyt, s igen csodálkozott annak tartalmán, mely csupán a francziák augusztus 19-iki ultimátumának követeléseit ismételte s hozzátevé, hogy Courbet tengernagy folytatni fogja a hadmüveleteket. *Li-Hong-Csáng* erre megvetően azt felelte, hogy Courbet tengernagy békésen vonult be a Min szorosba, s azután elpusztitotta a francziák által épitett arzenált és hajókat. Miután a langszoni esetet huszszorosan megtorolták, a kárpótlás követelése képtelenség. A tienczini szerződés minden lehető engedményt megtett Francziaországnak. Miért akar ennél többet? Ferry ur téved, midőn a langszoni esetet ürügyül használja föl a háborura, valószinüleg azt gondolván, hogy Khina most is olyan állapotban van, mint ezelőtt 30 évvel, mikor a szövetségesek bevonultak Pekingbe. Akkor a taiping-forradalom ideje volt, s a khinai államférfiak nem ismerték a külföldi dolgokat. De támadja meg csak Courbet tengernagy az északi védmüveket; tapasztalni fogja, hogy az nem lesz olyan könnyü, mint Fucseu bombázása. Két hónappal ezelőtt Khina engesztelékeny volt s kész volt Francziaországnak kellő elégtételt adni. Most nincs más választás, mint háboru a végletekig. A kormány és a nép egyiránt el van erre készülve! Ezután Li-Hong-Csáng azt kérdé Mr. *Youngtól,* ha vajon Európa legkisebb állama eltürne-e ilyen erőszakoskodást, s midőn az amerikai követ nemmel felelt, igy szólt: «Akkor hát miért türné el Ázsia legnagyobb nemzete.» Mr. Youngnak arra a kérdésére, vajjon Khina ragaszkodik-e a tienczini szerződéshez, Li-Hong-Csáng azt felelte, hogy a franczia akczió megsemmisitette ugyan a szerződést, de abban az esetben, ha Francziaország mégis teljesitené azt, Khina valószinüleg szintén ugy cselekednék. Mr. *Young* erre dicsérte az alkirály hazafiságát s kijelenté, hogy neki kötelessége volt engedelmeskedni kormánya utasitásának, midőn Francziaország kivánságát közölte.

Németország és Francziaország «együttjárása», mint egy párisi távirat jelenti, most már alkalmasint bevégzett tény. Egyrészről Francziaország s másrészről Németország és szövetségesei közt hir szerint megegyezés jött létre bizonyos, jelenleg függőben levő kérdésekre nézve. A radikálisok és royalisták, ha majd ez hivatalosan is tudomásra jut, még elkeseredettebben fognak Ferry ellen küzdeni, mint eddig. De eredményt aligha érnek vele, mert a parliament többsége valószinüleg ép ezért annál jobban fog Ferryhez ragaszkodni, ha ez a valódi tényállást előadja.

Budapest, okt. 5.

Az antiszemita-párt e hó 6-án délután 5 órakor értekezletet tart, melynek tárgya a válaszfelirati javaslat tárgyalása lesz.

Az országgyülési antiszemita párt a válaszfelirati javaslat iránypontjait alakuló értekezletén megállapitván, annak irásba foglalásával br. Andreánszky Gábor és Simonyi Iván tagokat bizta meg. A párt felirati javaslata pontonkint kiterjeszkedik ugyan a trónbeszédre, de kiválóan mégis a főrendiház reformját s általában a zsidókérdést öleli föl. A párt még nem határozta el, kit biz meg a felirati javaslat előterjesztésével és indokolásával a házban, de a felirati vitánál nyolcz-kilencz szónoka mindenesetre részt vesz s a fiatalabb uj képviselők mindnyájan alkalmat fognak találni az ország helyzetének, a nemzet óhajainak az ő felfogásuk szerint való ecsetelésére. A pártkörbe, mint halljuk, 18 országos képviselő iratkozott be. A képviselő tagokon kivül a kör mintegy 60 tagot számlál a fővárosban. A rendes tagokat titkos szavazás utján veszik föl.

Az országgyülési szabadelvü párt ma este tartott értekezletén *Vizsolyi* elnök előterjeszté a kijelölő bizottság jelentését a képviselőház szakbizottságaiba választandó tagokra nézve. Az előterjesztés helyesléssel fogadtatván, ennek alapján az ellenzéki pártok részéről átküldött névsor tekintetbe vételével következők jelöltetnek ki a bizottságokba.

Biráló bizottságok: I. Antal Gyula, Apponyi Albert gr., Busbach Péter, Csanády Sándor, Darányi Ignácz. Engelmayer József, Rohonczy Gedeon.— II. Balogh Géza, Gál Jenő (felvinczi), Gromon Dezső, Györffy Gyula, Körösy Sándor, Lázár Ernő, Literáty Ödön. — III. Beöthy Ákos, Gajzágó Ferencz, Gergelyi Tivadar, Gréf József, Kajuch József, Kazy János, Szathmáry Miklós. — IV. Grünwald Béla, Ivánka Imre, Matuska Péter, Sebő Imre, Szathmáry György, Véghső Gellért, Unger Alajos. — V. Boros Bálint, Bossányi László, Haviár Dániel, Hodossy Imre, Krajcsik Ferencz, Rakovszky István, Török József gr. — VI. Bálintitt József b., Dárday Sándor. Demko Pál, Horánszki Nándor, Probstner Arthur, Sárközy Aurél, Szilágyi István. — VII. Bárczay Ödön, Elekes György, Horváth Lajos, Rácz Athanáz, Szabó László, Wasmer Adolf b., Zsilinszky Mihály. — VIII. Almássy Sándor, Andaházy Pál, Münnich Aurel, Szilágyi Dezső, Szilágyi Virgil, Szlávy Olivér, Szomjas József. — IX. Baranyi Ödön, Bohus László, Ferenczy Miklós, Horváth Gyula, Rónay János, Szerb György, Veszter Imre.

Gazdasági bizottság: Andaházy Pál, Andaházy László, Baich Milos b., Csávosy Béla, Fáy László, Ivády Béla, Izsák Dezső, Neppel Ferencz, Rakovszky György.

Igazságügyi bizottság: Apáthy István, Engelmayer József, Gáll József, Haviár Dániel, Hodossy Imre, Horváth Lajos, Kazy János, Körösy Sándor, Lészay Lajos, Literáty Ödön, Mandel Pál, Matuska Péter, Popovics Vazul, Teleszky István, Unger Alajos.

Kérvényi bizottság: Bernáth Dezső, Berzeviczy Albert, Bessenyey Ernő, Csávossy Béla, Gergelyi Tivadar, Gödl Károly, Kiss Pál, Kriesfalusy Vilmos, Justh Gyula, Olay Lajos, Rakovszky Géza, Vámos Béla, Visolyi Gusztáv, Zeyk Dániel, Zsámbokréthy József.

Könyvtári bizottság: Beksics Gusztáv, Fenyvessy Ferencz, Kiss Lajos, Neményi Ambrus, Orbán Balázs, Román Sándor, Rostaházy Kálmán.

Közlekedési bizottság: Bausznern Guidó, Bánffy Béla gr., Boros Bálint, Darányi Ignácz, Fakh Károly, Huszár Károly b., Károlyi Sándor gr., Ivánka Imre, Krausz Lajos, Kubinyi Árpád, Probstner Arthur, Sváb Károly, Szögyényi Emil, Thaly Kálmán, Teleki Domokos gr., Teleki Géza gr., Tisza Lajos gr., Tomcsányi László, Tors Kálmán, Zalay István.

Közoktatásügyi bizottság: Bárczay Ödön, Berzeviczy Albert, Bohus László, Bubics Zsigmond, Dániel Márton, Ferencz József, Herman Ottó, Kardos Kálmán, Kis Albert, Kovács Albert, Kuncz Adolf, Sághy Gyula, Szathmáry György, Zichy Antal, Zsilinszky Mihály.

Mentelmi bizottság: Boda Vilmos, Czíple Zsigmond, Chorin Ferencz, Dániel Gábor, Gajzágó Ferencz, Gaál Jenő (felvinczi), Gromon Dezső, Kajuch József, Krajcsik Ferencz, Lázár Ádám, Porubszky Jenő, Szathmáry László, Szilágyi Virgil, Szlávy Oliver, Veszter Imre.

Naplóbiráló bizottság: Amon Ede, Bartha Miklós, Baranyi Ödön, Beles János, Bottlik Lajos, Biasini Domokos, Dégen Gusztáv, Dessewffy Kálmán, Fáy László, Gulácsy Dezső, Gulácsy Gyula, Hevesy Bertalan, Horváth Móricz, Janosy János, Lőrinczy György, Matkovics Tivadar, Ordódy Pál, Pulszky Károly, Széchenyi Jenő, Szereday Aladár, Szunyogh Szabolcs, Török Zoltán, Vadnay Károly, Vay Elemér b.

Összeférhetlenségi bizottság: Csáky László gr., Dacsó Pál, Deutsch Lipót, Györffy Géza, Jókai Mór, Stoll Károly, Szomjas József, Urányi Imre, Uzovics Pál.

Számvizsgáló bizottság (?): Cselkó Ignácz, Dániel Gábor, Földváry Miklós, Kégl György, Latinovics Gábor, Papszász Károly, Perényi Péter br., Potoczky Dezső.

Pénzügyi bizottság: Andrássy Manó gr., Busbach Péter, Darday Sándor, Dániel Ernő, Elekes György, Falk Miksa, Harkányi Frigyes, Hegedüs Sándor, Horánszky Nándor, Králitz Béla, Láng Lajos, Lukács Béla, Lukács László, Madarász József, Országh Sándor, Rakovszky István, Szilágyi Dezső, Wahrmann Mór, Zsigmondy Vilmos, Ugron Gábor.

Véderő bizottság: Bissingen Ernő gr., Bornemisza Ádám, Éber Nándor, Ernuszt Kelemen, Hoitsy Pál, Lipovniczky Sándor, Lits Gyula, Lónyay Sándor, Mara Lőrincz, Szerb György, Szily László, Tischler Vincze, Tisza László, Wasmer Adolf b.

Zárszámadási bizottság: Abonyi Emil, Bossányi László, Döry Dénes, Enyedi Lukács, Ferenczy Miklós, Gajáry Ödön, Hazay Ernő, Kapisztory Ferencz, Mihályi Péter, Molnár Viktor, Prileszky Tádé, Szalay Ödön, Wodiáner Béla, Zay Adolf.

Függő államadósságokat ellenőrző bizottság: Rendes tagok: Halasy Gyula, Plachy Tamás, Prileszky Tádé, Szirmay Ödön, Póttag: Perényi Péter b.

Ezzel az értekezlet véget ért.

VIDÉK.

* **Pestmegye őszi évnegyedes közgyülését** e hó 13-án és a következő napokon fogja megtartani a megyeháza nagytermében. Tárgyalásra összesen 107 tárgy van kitüzve. Az alispán, közigazgatási bizottság és számonkérő szék jelentésein kivül az igazoló választmány bemutatja a legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagoknak 1885. évre kiigazitott névjegyzékét. Tárgyaltatni fog ezen kivül a közigazgatási bizottság átirata az 1885. évi országos kiállitás érdekében, Kolozsvár városának átirata, több választás elleni felebbezés, községi ügyek és számadások megvizsgálása. A közgyülés második napjára a következő választások vannak kitüzve: segédszolgabiró a pesti felső járásban, a közigazgatási bizottságból az 1884-ik év végével kilépő öt tag helyének betöltése, az igazoló választmánynak az 1885. évre megalakitása s a megyei választott bizottsági tagok sorában levő üresedések betöltésére a választási határnap kitüzése és az elnökök kiküldése.

* **Szolnok,** okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Jász-Nagykun-Szolnokmegye belügyminiszteri államtitkárrá kinevezett főispánjának **Beniczky** Ferencznek távozása alkalmával Szolnok városa ma este fényesen sikerült kivilágitást és fáklyászenét rendezett. A roppant néptömeg élén Elek Dávid Szolnok polgármestere bucsuzott el a szeretett volt főispántól, mire az államtitkár meghatott szavakban válaszolt. A beszédeket előzőleg és következőleg a szolnoki dalegylet himnuszokat zengett. A fáklyásmenetet a Magyar királyban 150 teritékü bankett követte, melyen **Elek** polgármester a távozó főispánra, *Beniczky* főispán Szolnok közönségére, *Okolicsányi* áldásos müködéseért a főispánra, *Lippich* Gusztáv tetszés között Horthy Istvánra, ki szóló szerint a megyében egyedül képes pótolni ama veszteséget, mely Beniczky távozásával érte, *Horthy* ismét a távozó főispánra, majd *Lengyel* Antal az államtitkár nejére *Beniczky Bajza* Lenkére, a szellemes irónőre mondtak toasztokat. A fényesen sikerült ünnepély a késő éj óráiban ért véget.

* **Kolozsvár,** okt. 5. (O. É.) Kisküküllőmegyében, mint hirlik, az ellenzék szervezkedik és Tisza Lajos gr. kerületében *Kinizsi* István ottani birtokost és volt honvédőrnagyot készül felléptetni. Kinizsi a szabadságharcz után sokáig tartózkodott Törökországban.

* **Nagy-Szeben,** okt. 5. (O. É.) A szász egyetem közgyülése elhatározta, hogy a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz, köszönő iratot intéz abból az alkalomból, hogy nevezett miniszterium a medgyesi földmüvelési iskola részére az 1884. évre 600 frtig állami segélyt engedélyezett.

—

Trefort miniszter Pozsonyban.

* **Pozsony,** okt. 5. (O. É.) *Trefort* Ágost vallás- és közoktatási miniszter ma délelőtt 8 órától tizig számos tisztelgőt fogadott kihallgatáson és azután *Esterházy* István gr. főispán, *Markusovszky* miniszteri tanácsos és *Szürig* miniszteri titkár kiséretében a bábaképzőt és a vegytani intézetet látogatta meg. A miniszter mind a két intézetben megelégedését nyilvánitá.

Tizenegy órakor *Trefort* Ágost miniszter megjelent a városháza gyülésterméhen, melyet a választók zsufolásig megtöltöttek. Lelkes éljenzés fogadta itt a minisztert, ki az éljenzés csillapultával a következő beszédet tartotta:

Midőn szerencsém volt utolszor itt lenni s önöket, mint Pozsony város egyik kerületének képviselője üdvözölni, több oldalról barátságosan felhivattam, hogy maradjak körükben egy pár napig. Én akkor e szives marasztásnak nem tehettem eleget, de bizonyára emlékeznek azon ismételve is hangoztatott szavaimra, hogy a következő három év alatt annyiszor fogok jönni, hogy meg is fogják unni ittlétemet. E fenyegetés most alakot kezd ölteni, midőn önök körében ezuttal megjelentem. Ki kell azonban jelentenem, hogy politikai ujdonsággal nem szolgálhatok, hisz egy ideig távol voltam s mert olvasták azóta a trónbeszédet és a miniszterelnök ur nagyváradi nyilatkozatát is. Az ő programmja pedig a dolgok természete szerint az én programmom is. (Helyeslés.) De midőn önöket itt másodizben üdvözlöm, talán szabad lesz nekem egy kis kulturpolitikát csinálni, vagy inkább annak köréből szólani. (Halljuk! Halljuk!)

Én sohasem tudtam az embert ketté vágni s határvonalat huzni a magánember s a közélet embere közt; a mi az egyiknek örömet okozott, azt érezte a másik, s a mi az egyiknek fájt, az fájt a másiknak is, — s igy én a családi ujabb katasztrófa után, mely engemet ért, kénytelen voltam elmenni, csak azért, hogy menjek. De a ki egyszer az észleléshez és tanuláshoz van szokva, önként tanul, ha utazik. Én tehát, habár csak 45 napig voltam távol, eljutottam déli Németországon, Párison át Angliába s majdnem ugyanazon uton tértem haza is. Sok érdekes dolgot láttam s önkéntelenül tanultam is, nem lévén elég öreg arra, hogy már ne tanuljak. Meg fogják engedni, ha ezen kirándulás alkalmából elvont észrevételekkel vagy benyomásokkal hazai dolgainkra viszonyitva azokat, önök figyelmét igénybe veszem. (Halljuk!)

Anglia, Francziaország és Németország a mai kor három mérvadó országa, illetőleg nemzete, lényegesen különbözik egymástól és mégis bizonyos internaczionális vagy kozmopolitikus jelleg van, melyben találkoznak s hasonlitanak egymáshoz. — Mind a három a nyugoti Európa országai s nemzetei, külön nyelvet beszélnek, de a kultura ugyanazon formáit s alapjait birják. Mi mind a háromtól tanulhatunk, — de mindenikétől mást kell s lehet tanulnunk.

Anglia egy végétől a másikig egy park, gyönyörü fákkal, szép állatokkal, s mellekesen legyen mondva, ott az állatok nem arra valók, mint nálunk, hogy éhezzenek, hanem hogy jól tartassanak — számtalan csinos villákkal, hol minden lépten a nagy vagyon s gazdagság tükrözik vissza mindenben, hol, főleg Londonban e vagyonosság folytán az élet, a mozgalom óriási mérvekben nyilatkozik. Ott a gyüjtemények a British Museum s a South-Kensington-museum egész városok s ezekre nézve jellemző vonásul csak azt az egyet akarom emliteni, hogy a legujabb időben a National-Gallery számára egy képet 70,000 fonton vásároltak.

Nyilvános épületekre milliókat forditanak. Ott minden oly mérvü és alaku, hogy azt ismerni jó, — de utánozni nem lehet. Egyet azonban kell tanulni Angliában: a nemzet és államgazdaságot. Az angolok régóta tudják, hogy csak a gazdag országok birnak sulylyal, s hogy a gazdagság csak munka által szerezhető meg, a munka pedig nem lehet egyoldalu: kell földmivelés, kereskedés és ipar. Az iparban fekszik Anglia gazdagsága s hatalma s ha lehetséges volna — de végre gondolni lehet — hogy az angol ipar megszünnék: Anglia gazdagságának, hatalmának s virágzásának vége volna. Ipar nélkül a mai világban nem lehet prosperálni, mert a nyers anyagok termelésében az Európán kivüli területek, Amerika, Ausztrália, India oly előnyökkel birnak az Ó-Európa fölött, hogy azokkal versenyezni nem lehet. De azonfelül tudvalevő dolog, hogy maga a földmivelés tökéletesebb s magasabb fokra csak ott emelhető, a hol virágzó ipar van.

E meggyőződéssel tértem vissza Angliából, hogy nekünk minden áron ipart kell teremtenünk, ha gazdaságilag és államilag tönkre menni nem akarunk, s ez irányban az angoloktól kell tanulnunk, és pedig multjokat is tanulmányozva, mert Anglia jelen közgazdasági állapota nem az utolsó évek produktuma. Én nem azért mentem Angliába s nem azért utaztam, hogy politikát és instituecziókat tanulmányozzak. Anglia egy sajátságos világ, s a mi ott helyes, nem mindig ültethető át máshova — de vannak dolgok, melyeket látni kell, melyek elől szemet hunyni nem lehet, akár tetszik, akár nem, — én tehát azon benyomást vettem fel magamba — ki 48 évvel ezelőtt voltam Angliában — hogy ott az amerikai szellem igen sok tért kezd foglalni. — Angliában a demokráczia napról-napra hódit és tért foglal. Tanusitja ezt főleg az is, hogy az angol felsőház reformja napirenden van; a született peer-ek vagy lordok mellé uj emberek fognak jönni, kik nem a régi családokból fognak kikerülni, más érdekeket fognak képviselni. Angliában is a politikai s társadalmi viszonyok nagy átalakulása van készülőben — s akkor másutt utánozni akarni, mi magát ott is tulélte: valóban nem háladatos feladat.

Francziaország jobb benyomást tesz, tetszőbb képet nyujt, mint a milyent róla a napi lapokból magunknak alkotunk. Francziaország a pillanatnyi politikai s gazdasági krizisek daczára az utolsó években is közgazdasági tekintetben halad, de Francziaországnak van egy sajátsága, mi által kimagaslik s ez a forma szépsége iránti érzék. Visszatükrözik ez, az ipar legfinomabb ágaiban s főleg a müvészet és iparban — les arts decoratifs — de a müvészetben általában is, még a szinészetben, sőt sok rossz termék mellett az irodalomban is. Azon szolidaritásnál fogva, melyben Európa nyugoti népei élnek, valamint a francziák előre törekesznek oly dolgokban, melyekben az angolok az elsők, ugy viszont az angolok és a németek, de más nemzetek is erősen törekesznek versenyezni a francziákkal a müvészeti iparban. De e tudat serkenti ismét a francziákat az előrehaladásra. Én azonban hajlandó vagyok hinni, épen miután a mostani kiállitást — l'exposition des arts décoratifs — láttam, hogy e versenyben a francziák fognak győztesek maradni. Ki nem ismeri a párisi nagyszerü gyüjteményeket? Kevesebben ismerik azonban az uj muzeumot a Trocaderoban a Musée de la sculptur comparée — melyben a franczia szobrászat összehasonlitva korszakonkint a külföldivel óriási főszöntvényekben van bemutatva — rendkivül érdekes is a müvészekre, főleg a szobrászokra és épitészekre nézve szerfölött tanulságos gyüjtemény. Mindenben, a hol a formaszépség és eleganczia mérvadó, a francziákhoz kell iskolába mennünk.

Ha Németországról kell szólnom, előre kell bocsátanom, hogy én ezuttal sem Berlin, Lipcse, Drezda s a Rajnán nem voltam; ellenben München, Heidelberg, Strassburg, Carlsruhe, Mannheim, Worms, Frankfurt, Cassel, Würzburg, Bamberg s Nürnbergben.

Németországra nézve is ismételnem kell, a mit már előbb mondottam, hogy a német nemzet sem él izolált életet, előre halad mind abban, miben az angolok s a francziák kitünnek; legközelebb áll hozzánk szokásokban s anyagi eszközökben; mit németek tesznek, azt utánozhatjuk kisebb arányokban; de van Németországnak egy speczialitása, a miben csak ott kell és lehet tanulnunk, s ez a tudomány, az iskola, s azzal összefüggésben a hadügy.

A tudomány egész horderejét — a methodusokat s módokat annak müvelésére s fejlesztésére — valamint terjesztésére az iskola által egy nemzet sem ismeri s gyakorolja oly mértékben, mint a németek; s valamint az angolok s francziák most a németektől tanulnak e részben, ugy nekünk is főleg tőlök kell és lehet tanulnunk. Heidelbergben az utolsó tiz év alatt az orvosi fakultás érdekében rendkivüli dolgok történtek. A kis Baden-nagyherczegségnek egy millió népességgel s pár száz négyszög mértföld területtel — két egyeteme s egy politechnikuma van, épen annyi, mint a 15 millió népességü s 5000 négyszög mértföld területü Magyarországnak.

Strassburg tündöklik nemcsak a külső apparátus által, de az ott kifejlődött szemináriumi rendszer által — mely ugy berendezve és kezelve a legbiztosabb antidotum minden egyetemi kinövés ellen.

Nem lévén rajongó — ez már koromhoz sem illenék — panaceákat én nem ismerek, de abban nem tévedek, ha azt állitom, hogy a tudomány a modern társadalom és állam legbiztosabb vezetője s pedig az élet gyakorlati mezején. Bort kezelni — sört főzni, s pálinkát égetni — mind ez tudományon alapszik. De mi több: az egészségügy is tudomány.

Mi ezen igazságokat nem akarjuk vagy nem tudjuk felismerni, pedig csak ezen az uton tudnánk kibontakozni azon alárendelt helyzetből, melyben létezünk — mert tudomány nélkül nem fogunk szert tenni azon közgazdasági állapotra, melylyel magunknak sulyt szerezhetnénk, nem fogjuk elérni a vagyonosság és intelligenczia azon fokát, melylyel egyedül biztosithatja jövőjét a magyar állam és a magyar nemzet. (Helyeslés.)

Most már kérdezhetne bárki a t. urak közül, minek mondottam én mindezt, hiszen leirhattam volna s bármely lapban ki is nyomathattam volna.

De én azt képzelem magamnak, hogy elmondva s aztán a lapokban közölve, annak talán nagyobb olvasóközönsége, talán nagyobb hatása lesz, s hogy itt elmondva az — a mi egész országokra vonatkozik — talán egyes városokra is alkalmazást nyer.

A városokból sugárzik ki a kultura, — a városoknak kell tehát törekedni ipart teremteni a hol nincs, és fejleszteni ott, a hol van; a városokban kell az intelligencziát fokozni, mert ha azok vagyonosak s intelligensek lesznek, lesz az országnak vagyona s intelligencziája. E szerep a főváros után első vonalban Pozsony városát illeti, és én szeretem hinni, hogy e feladatnak fog tudni megfelelni. De azt is lehetne kérdezni, hogy utazásom benyomásairól szólva, miért nem irtam le önöknek a megemlitett, párisi kiállitást, a londoni ugynevezett egészségi health exhibition-t, hol magyar borok s egy pozsonyi czégnek borai voltak kiállitva — ez alkalommal szólhattam volna a magyar borok exportjáról Angliába, mire nézve a konjunktura most nem kedvezőtlen, ha akarnók azt felhasználni; miért nem szóltam gr. Schack müncheni képgyüjteményeiről, mely a legnevezetesebb müvek igen sikerült kopiáit tartalmazza — oly mintagyüjtemény, oly példa, melyet minden nagyobb városban utánozni kellene.

Nem szólok azonban e dologról, mert nagyon tulmennék egy beszéd keretén s mert szándékom azok felöl mások — talán avatottabbak által iratni, s e dolgokat a közönség tudomására hozni.

Midőn legközelebb lesz szerencsém önökkel találkozni, talán ismét napi politikáról szólhatok s közölhetem, miként dolgozik az országgyülés, mert én hiszem, hogy párttusák daczára az országgyülésnek eredménye lesz, mert szeretem hinni, hogy a pártok is az ország érdekeit jobban fogják szivükön viselni, mint pártjuk érdekeit, s akkor meg lesz a kivánt eredmény. (Hosszantartó, zajos éljenzés és tetszésnyilvánitások.)

Ezután a miniszter a közönség lelkes éljenzése közben a Palugyay-féle vendégfogadóba tért vissza, hol az akademia tanári karát fogadta, mely fizetésjavitást kért.

Erre a miniszter *Heiller* püspökhöz ment, hol tiszteletére szükebb körü ebéd volt. Este öt órakor *Trefort* Ágost miniszter visszautazott Budapestre. A pályaudvarban bucsuzásra *Esterházy* gr. főispán, *Mergl* polgármester és *Heiller* püspök jelentek meg. A nagyszámu közönség lelkes éljenzéssel üdvözölte a minisztert.

UJDONSÁGOK.

— okt. 5.

— ***Személyi hirek.*** *A király* a japáni mikádónak négy pompás mént ajándékozott, melyeket e napokban inditanak utnak Trieszből egy Khinába menő Lloyd-gőzösön Hongkongba s onnan Yokohámába. — *Vilmos* porosz herczeg nejének állapota már oly kedvező, hogy nem is adnak ki több orvosi jelentést. — Dr. *Klein Emánuel* magyar orvosról, ki az angol kormány megbizásából most Indiában tanulmányozza a kolerát, helyreigazitólag irják, hogy somogymegyei születésü. — *László Zsigmond* m. kir. igazságügyminiszteri osztálytanácsos Szabadkára érkezett, hogy az ujonnan épitendő kir. törvényszéki palota ügyében a várossal az egyességet megkösse.

— **Kossuth Lajos Iratai** népies kivonatos kiadásban fognak nemsokára megjelenni. A kivonatot, nagy hazánkfia megbizásából, Helfy Ignácz késziti, és pedig ugy, hogy a három nagy kötetet 50 ivnyi egy kötetbe vonja össze. Kossuth Lajos Iratainak e kötete is az Athenaeum kiadásában fog megjelenni.

— ***Október hatodika.*** A magyar nemzet gyásznapja. Se vallás, se törvény nem avatta fel ünnepnek ezt a napot, mégis annak tartja az egész nemzet. Ezen a napon borult gyászba a nemzet Geniusza, ezen a napon szenvedtek vértanu-halált a nemzet legnagyobb hősei. A legkeserübb emlékek kinzó fájdalma sajogja át a honfi keblét e napon, mely sötét betükkel lesz beirva a nemzet történetébe örök időkön át. Unokákról unokákra hagyományként száll ennek a napnak bus, gyászos emlékezete s ennek keserüségét el nem oszlathatja a mult egyéb dicsősége, s a jövendő semmiféle reménye. Ragaszkodunk ahhoz a fájdalomhoz, melyet e nap emlékezete kelt bennünk; fáj és mégis megőrizzük, mert a kegyeletes fájdalom nyomán a hazaszeretet, s a nemes önfeláldozás magasztos érzete tüzeli föl lelkünket. Gyászoló szivvel tekintünk a magyar nemzet Golgothája felé, a melyen az ádáz hatalom sáros lábbal tapodta meg egykor a nemzet Geniuszának fényes arczát, a melyen megfeszitették azokat, kik a nemzet jogaiért és szabadságáért harczoltak, de szivünkben ép a mi Golgothánk emlékezete kelti fel azt a reményt, hogy eljő a megváltás napja, s a tizenhárom vértanu bitójának helyén egykor kivivott teljes népszabadság diadalünnepét ülhetjük. Addig pedig csak ünnepeljük a gyásznap emlékezetét hazafias bubánattal, szent kegyelettel; őrizzük meg emlékét, mert az a nemzeté, s azzal a mostani nemzedéknek be kell számolni az ezután következő előtt. Magyarországszerte ravatalt emelnek ezen a napon a tizenhárom vértanunak, gyászos zsolozsmák hangja veri fel a templomok csendjét, gyászos érzet tölti be az utódok lelkét. Ők meghaltak, de az eszme, melyért harczoltak és kiszenvedtek örökön örökké élni fog, mert a szabadság eszméje olyan mint az ifjuság: nem halhat ki sohasem. Hagyományként száll nemzedékről nemzedékre; harczosait megfeszitheti az ellene küzdő erősebb hatalom, de azok nak kiomló vére, tetteiknek, haláluknak emlékezete csak fokozza az eszmének megtestesitése után való vágyakozást. Legyen ez a nap a vértanuk napja is. Hol sirjaik domborulnak, unokáik leborulnak és buzgó imádság mellett mondják el szent neveiket!

— **A hesszeni nagyherczeg válópöre.** A londoni *Truth* irja: A hesszeni nagyherczeg válópörét ujabban e hó 18-dikán tárgyalja a törvényszék. Koleminé asszony az ügynek *semmiféle rendezésébe nem akar beleegyezni,* s igy az elválást alkalmasint nem is mondja ki a törvényszék. Ez esetben a nagyherczeg lemond fiának, Lajos Ernő herczegnek javára és Angliába költözik. Ha azonban mégis sikerülni fog az elválást kieszközölni, a nagyherczeg alkalmasint már a közel jövőben házasságra lép az albany-i herczeg fiatal özvegyével, egy született Waldeck herczegnővel.

— **Jubileum.** Gyurits Antal kir. kath. főgimn. tanár Szatmártt tegnap okt. 4-én töltötte be tanárkodásának 25-ik évét, mely alkalomból az intézet tanári kara Hebelein Károly igazgató vezetése alatt tisztelgett a veterán tanár lakásán, kit az igazgató szavai egészen megindítottak; ez alkalomból diszebédet rendeztek tiszteletére a kath. kaszinó helyiségében. Nagyszámu volt tanitványai, pedig e hó 11-én lakomát tartanak a polgári társaskör helyiségében.

— **Honvédcsapat áthelyezés.** *Veszprémből* irják lapunknak: Városunk e hó 2-án ünnepélyes-égnek volt szinhelye. A Pápáról áthelyezett 71-ik és 72-ik honvéd zászlóalj tartotta bevonulását. A városi hatóság számos polgár kiséretében, a tüzoltó egylettel s zenekarral a város határán fogadta az érkezőket. A bevonuló honvédeket, koszorukkal és virágokkal árasztá el a közönség, majd a városháza elé érve, Vikár Lajos városi főjegyző üdvözlő beszédet intézett hozzájuk. Esti 8 órakor a Korona termében 160 teritékü bankett volt, melyre az érkezett tiszteken kivül, a távozó honvédhuszár tisztikar is hivatalos volt. Jelen volt a város összes intelligencziája. Ott voltak: Hubert Andor huszár alezredes, Rózsa alezredes, továbbá: Laky Kristóf kir. kamarás trvszéki elnök, majd az összes birói karral, Cserna Vincze kir. ügyész, Véghely Dezső alispán, Kovács Imre polgármester, Kleczár Ferencz szolgabiró, Pongrácz Dániel árvaszéki ülnök, stb. A harmadik fogásnál Kovács Imre polgármester a királyi és a trónörökös párra mondott felköszöntőt, melyet a közönség állva hallgatott végig. Utána Pongrácz Dániel, József főherczegre, mint a legelső honvédre emeli poharát, majd igen sikerült beszédében elbucsuztatá a távozó és üdvözölte a megérkezett honvédeket. Véghely Dezső alispán az ez alkalommal felébredt társadalmi közszellem fentartására üríté poharát. — A távozó Hubert alezredes és az érkezett Rózsa alezredes igen sikerült szavakban Veszprém város polgárait éltették. Briczky József az ifjuság nevében a távozó tisztikart, a jó barátokat bucsuztatta el, éltetvén e tisztikar főnökét Hubert Andor alezredest. Természetes, hogy ezután is sok toaszt következett még, melyek körül nagy derültséget okozott Köves János törvényszéki biró, a ki éltette azokat a tisztelt szónokokat, a kik ezentul *nem* fognak beszélni. Foganatja azonban nem volt e leleményes felszólalásnak, mert éjfél után midőn a társaság már oszlani kezdett, még mindig volt diktczió. — Igy mult el egy kellemes nap, mely Veszprém város közönsége előtt kedves emlékezetü lesz.

— **Kardpárbaj.** Dr. Kemény Dezső ügyvédjelölt és Becske Bálint kir. adófelügyelő között e hó 1-én Sátor A.-Ujhelyben, a hajnali órákban véres kimenetelü kardpárbaj vivatott, melyben mindkét fél könnyü sérülést szenvedett. A párbaj okát állitólag egy hivatalban történt heves szóváltás szolgáltatta. Segédek voltak dr. K. részéről dr. Reichard Salamon és Privoda Etele, Becske részéről Kulin Ödön és Keresztessy Lajos *törvényszéki birák.*

— **Hófehérke a kereskedelemben.** A hófehérke (Gnaphalium leontopodium) ez a kedves alpesi virág az utóbbi időben már ugyanesak kiterjedt kereskedelemnek képezi tárgyát. Még olyan vidéken is, a hol nem igen fordulnak meg a touristák, vannak nagyobb üzletek, melyekben kizárólag hófehérkét árulnak. Igy a Predil mellett Bretben két hófehérke kereskedőnek van üzlete. Az egyik a legfelsőbb Izonzo-völgyből és a carni alpesekről szerzi be áruit, s azokat suly szerint vásárolja. A mult évben másfél millió virágot vett összesen 2600 frtért. A másik kereskedő a mult évben csak 400,000 darab hófehérke virágot vett 600 frtért; a virágokat ez utóbbi száritott alakban árulja.

— ***Hegyomlás.*** *Pétervárról* táviratozzák ma: Saratovból jelentik, hogy a Volga partján levő munkás negyedben hegyomlás következtében nagyon sok ház elpusztult és négy gyár nagy mértékben megrongáltatott. Emberélet nem veszett el.

— **A pálinka.** Szolnok-Doboka megyében az utóbbi napokban két emberölési eset fordult elő. Mindkettő a vé etlen s a pálinka következménye. Az egyik Alparéten történt szeptember 21-én. A vasárnap délutánt több alparéti oláh a korcsmában ünnepelte, mely alkalommal a butitó pálinkából igen sokat élvezve, verekedésre került a dolog. A pálinkahősök két társukat a földön elteritve hagyták s többeken könnyü testi sértést okoztak. A földön hagyottak egyikének szájába tették a botot; másikának pedig koponyáját behasitották, minek következtében ez utóbbi — Salamon Gyorgye községi esküdt — harmadnapon meghalt. A másik sulyos testi sértést szenvedett. Szept. 28-án pedig Pánczélcsehen történt hasonló verekedés. Ez esetben is pánczélcsehi Kozma Juonnak koponyacsontját hasitották be ugyanoda való társai. Másnap ez is kiadta lelkét. Mindkét esetben a tetteseket a csendőrök letartóztatták s bekisérték a cs.-gorbói járásbiróság börtönébe.

— **Lóvasut Syra szigetén.** A syrai osztrák-magyar konzulátus értesitette a bécsi mérnök- és épitészegyesületet arról, hogy Syra szigetén körülbelül husz kilométernyi hosszu közuti vasutat akarnak épittetni s hogy e végből a sziget tekintélyes polgárai nem régiben gyülést tartottak, melyen igen melegen szólaltak fel a terv kivitele mellett; egyuttal elhatározták, hogy az ügynek technikai tanulmányozására és javaslattételre egy mérnököt szólitanak fel.

— **Összehasonlitó statisztika.** A f. év második negyedévében Budapesten (lakos 416,474) szül. 5753 gyermek, elhal. 4044 egyén, Szegeden (l. 75,438) szül. 809, elh. 566, Szabadka (l. 62,970) szül. 681, elh. 526, Debreczenben (l. 54.354) szül. 466, elh. 393, Pozsonyban (l. 48.471) szül. 441, elh. 544, Kecskeméten (lakos 46,857) szül. 518, elh. 339, Aradon (l. 38,013), szül. 390, elh. 327, Temesvárott (l. 37,363) szül. 314, elh. 313, B.-Csabán (l. 33,442) szül. 371, elh. 215, Nagyváradon (l. 32,160) szül. 317, elh. 315, Makón (lakos 30,794), szül. 351, elh. 182, Brassóban (l. 30,161) szül. 248, elh. 191, Pécsett (l. 30,242) szül. 257, elh. 225, Kassán (l. 30,063) szül. 282, elh. 217, Sz.-Fehérvárott (l. 27,458) szül. 222, elh. 196, Czegléden (l. 25,715) szül. 260, elh. 241, Sopronban (l. 25,594) szül. 182, elh. 166. Miskolczon (l. 25,313) szül. 262, elh. 230, Nyiregyházán (l. 24,922) szül. 308, elh. 204, Zomborban (l. 24,815) szül. 231, elh. 176, Nagy-Körösön (lakos 23,620) szül. 219, elh. 126, Verseczen (l. 22,981) szül.

195, elh. 194, Jászberényben (l. 21,913) szül. 252, elh. 175, Baján (l. 19,841) szül. 173, elh. 141.

— **A nemzeti muzeum** egyes tárait a lefolyt szeptember hóban a következőképen látogatták: A könyvtárban 1340 személy 193 kéziratot, 3007 nyomtatványt s 1250 oklevelet használt. A régiségtárat 5170, a képtárt 11,714-en s a természetrajz-népismetárt 8866-an látogatták. Az összes látogatók száma 26,890 volt. Megemlitjük egyuttal, hogy a nemzeti muzeum állattára a lefolyt hóban a következő ajándékokkal szaporodott. Bóné Géza kisbéri földbirtokos egy fiatal éji gémet, Kulifay Adolf ecsii uradalmi tiszttartó egy hazánkban ritkábban előforduló madarat, (Squatarda helvetica), Biró Lajos hat faj magyarországi koleopterát, dr. Horváth Géza egy torzlábu cserebogarat ajándékoztak a gyüjteménynek.

— *Árvizek Buenos-Ayresben.* New-Yorkból táviratozzák ma: Buenos-Ayres tartományból *nagy árvizeket* jeleznek. A közlekedés több város között tizenegy napon át teljesen meg volt szakitva. *Nagyon sok emberélet veszett el* és az anyagi kár is rendkivül nagy. Egész *családok lelték* a hullámokban halálukat. Az árviz következtében beállott éhinség enyhitésére nyilvános aláirásokat inditottak meg.

— **Az operaház** előcsarnokának szép kirakott kövezete s a lépcsők piros szőnyegei ugyan összemocskoltattak a gyalogosok sáros lábai által, mi igen siralmas látványt nyujtott; kivánatos volna azt a kövezetet vastag nagy lábtörlő pokróczokkal fedni. Az erkély ajtait becsukatta az igazgatóság, nehogy, az eső megszünte daczára, az oda kilépő közönség a nedvességet lábaival a mellékhelyiségekbe behordja. Ez alkalommal felemlitjük a közönségből, több oldalról velünk közlött kivánságokat: hogy a buffet-teremben hideg husételeket, bort s sört is kaphasson az ember, a párisi opera buffetjének mintájára; s hogy, ugyane mintára, egy dohányzásra szánt helyiség rendeztessék be — rossz idő esetére. Mint halljuk, az igazgatóság foglalkozik is már ezek megtételével.

— **Megadóztatott irodalmi rovatok.** Nemrég emlitettük, hogy egy kalocsai lap kénytelen volt irodalmi rovatát beszüntetni, mert a pénzügyigazgatóság minden egyes mü ismertetésére olyan adót vetett ki, mint a minő a hirdetések után jár. Ez a valóban botrányos dolog most ismétlődik Kecskeméten. A *Kecskemét* czimü lap mai száma ezeket irja: «*Irodalom.* E czim alatt lapunknak egy állandó rovata volt, melyben a legujabban megjelent irodalmi termékek ismertettek a müvelt közönség előtt. Mai naptól fogva azonban e rovatot — egy időre — lapunkból kihagyni kényszerülünk, mert a pénzügyi közegek, nagy bölcsen, kisütötték, hogy az e rovatban közlöttek «hirdetmények» volnának, tehát azokért a kincstár részére a kiadónak illetéket kell fizetnie. Kiadónkra több ilyen «irodalmi» közleményért ki is vettetett az illeték, azonban kiadónk az ellen jogorvoslattal él. Mig tehát e kérdés jogérvényesen el nem döntetik, addig irodalmi rovatot nem vezetünk.»

— **A nemzetközi irodalmi kongresszus** Brüsszelben a mult hó végén tartott ülésein a következő pontozatokat fogadta el: Valamely müvészeti vagy irodalmi mü többszörösitésének joga a szerzőt illeti meg, függetlenül a münek anyagi tulajdonától. Következésképen a münek átengedése a szerző részéről nem csorbitja meg az ő többszörösitési jogát. A szerző részéről meg nem engedett bárminemü többszörösités az ő jogaiba ütköző vétséget képez. A törvényileg biztositott jogok épugy megilletik az idegen, mint a honi szerzőket. — Az ülések folyamán fölolvasták a berni nemzetközi értekezletről szóló jelentést is. A mult kedden Lipót belga király is részt akart venni az ülésen, de nem jelentvén be szándékát, mikor megérkezett az akadémia palotájába, zárt ajtókra talált. Az értekezlet tagjai ugyanis ez időben Brugesbe, az észak Velenczéjébe rándultak ki. Persze, mikor másnap meghallották a kellemetlen esetet, siettek azonnal legmélyebb sajnálkozásaiknak adni kifejezést a király előtt, ki még az nap ujból meglátogatta az ülést. Ulbach ez alkalommal a következő szellemes szavakkal fogadta a fejedelmi vendéget: «Csupán egyetlen felség versenyezhetett — ugymond — önnel: a nap ö felsége, mely azonban tudtunkra adta, hogy meg fog bennünket látogatni.» Lipót király nyájasan köszönte meg a szives üdvözletet és az értekezlet minden tagjához volt egy barátságos szava. — Miközben a király az akadémiába hajtatott, egy inczidens is adta elő magát. Egyvalaki ugyanis az utczán elkiáltotta magát: «Éljen a köztársaság!» A rendőrség azonnal letartóztatta az illetőt.

— **Egy festő vége.** Berlinben e hó elsején megdöbbentő eset történt. Plockhorst Bernát történeti festő, akadémiai tanár 23 éves fia Hans szülői házának födelére mászott, hogy onnan a természet után vázlatot készitsen a vidékről. Hogy a részleteket jobban kivehesse, távcsövet használt és müvészi buzgalmában oly közel talált jutni a háztető széléhez, hogy egyszerre csak lezuhant a kertbe. Oly sulyos belső sérüléseket szenvedett, hogy nemsokára meghalt.

— **A vörös kereszt-egylet** uj Erzsébet-kórházát ma délután Ivánka Imre igazgató meghivására számos és előkelő társaság tekintette meg. Ott voltak Mundy báró Bécsből, a közös hadügyminiszterium részéről Dietrich József ezredes, dr. Hoor Venczel vezértörzsorvos, dr. Krauss Károly főtörzsorvos és a budapesti katonai egészségügyi főnök dr. Hermann Konstantin, a belügyminiszterium részéről Jekelfalussy Lajos, miniszteri tanácsos, az országos egészségügyi tanács részéről dr. Korányi Frigyes és Lumniczer tanárok, a főváros részéről Ráth Károly főpolgármester, a közmunkatanács részéről Rupp Imre tanácsos, továbbá Lindtner Imre, Argay János, végre a kórházi orvosok dr. Janny Gyula, dr. Farkas László, dr. Puky Ákos, dr. Takács Endre, dr. Goldzieher Vilmos és dr. Elischer Gyula. Billroth tanár ma akadályozva volt megjelenni, de legközelebb mindenesetre lejön a telep megtekintésére. A társaság Hauszmann Alajos vezetése alatt elindult a kórháztelephez és itt két óránál tovább szemlélte meg az egyes épületeket, melyek az összes jelenlevő szakértők feltétlen dicséretét nyerték ki. (Azt hisszük, e dicséret akkor se hangzott volna másképen, ha a vörös kereszt-egylet, mely oly gyakran veszi igénybe közleményeivel a sajtó szivességét, a sajtó képviselőit is meghivta volna a kórház e bemutatására) Este 8-kor az egész társaság az «Angol királynő» fogadóban társas vacsorára gyült össze. Legelőször *Ivánka* Imre emelt szót s rövid foglalatban elmondta a kórház épitésének történetét. A felköszöntők sorát tulajdonképen *Ditrich* János ezredes nyitotta meg, a ki a hadügyminiszterium nevében köszönetet mondott az egyletnek, mely a többi európai hasonczélu egyletek között az Erzsébet-kórház felépitésével, példás berendezésével a legelsők közé emelkedett. *Mundy* báró sorra veszi az európai hasonintézményeket és a magyar vörös kereszt-egyletnek adja az elsőséget; a magyaroknál — ugymond — minden tettben nagylelküség mutatkozik. — Az a mit a magyar vörös-kereszt-egylet eddig elért, nagyban felülmulja az osztrák vörös-kereszt-egylet által felmutatott eredményt, mert pénzét oly intézetbe helyezte el, mely nemcsak a háboruban, de már a béke idején is nagy hasznot nyujt a szenvedő emberiségnek. Az egylet buzgó, fáradhatatlan igazgatóját, *Ivánka* Imrét élteté. Ezután Korányi Frigyes, ugyszintén *Ivánka* Imre *Mundy* báró egészségére ittak, a ki a genfi konferenczián bizonyságát adta tüntető elismerése által, hogy jó indulattal van a magyarok irányában. A társaság jó kedvben sokáig együtt maradt.

— **Végkielégités.** Szász Károly miniszteri tanácsos végkielégitése ügyében a Pesti Napló mai számában azt a hirt közli, hogy «Szász Károly 10,000 frt végkielégitéssel vált meg az államszolgálattól.» Erre vonatkozólag a következőket közli az O. E.: Szász Károly még meg sem vált az államszolgálattól, mert bár felmentetése iránti kérelmét már f. évi szeptember 29-én benyujtotta, s a legal előterjesztés ő felségéhez meg is történt, a felmentés még nem érkezett meg; de az előterjesztésben is Szász Károlynak egyszerüen csak felmentése kéretik, végkielégitése iránt semmi javaslat nem foglaltatik. E kérdés még nem is tárgyaltatott s e kérdést Szász Károly maga egészen az illető miniszterre és a minisztertanácsra bizta.

Rövid hirek. *Veszprémben* Ányos Pál hamvait a szentferenczrendiek sirboltjába fogják szállitani a régi temetőből. — *Bellyéről* irják nekünk, hogy Csongrádi Fülöp izr. néptanitó ujszülött fiacskája a czirkumczizió szertartása következtében meghalt. — *Nagy-Szebenben* a Friedenwanger család gyilkosainak elfogatásánál tanusitott segédkezésért Berger Ignácznak és Pusch Ferdinándnak a miniszterium által kitüzött jutalomdijat a főispán kiosztotta. — *Vámoson* négykrajczárost nyelt el nemrég egy négy éves kis gyermek, midőn a boltba ment, hova édes anyja élesztőért küldé; a réz torkán akadt, honnan többé az orvosoknak sem sikerült eltávolitani; a szerencsétlen kis gyermek nagy kinok közt még az éjjel megszünt élni. — *Debreczenben* egy henteslegényt vitriollal öntött le megcsalatott kedvese; a legény még idején észrevette a bosszuálló szándékot, elugrott s a maró folyadék csak a fejét érte hátul és a nyakába ömlött. — *Nagy-Szebenben* tegnapelőtt este egy szolgáló oly vigyázatlanul járt el egy petroleum lámpával, hogy ennek következtében az explodált, és a lányt lángba boritotta, roppantul eléktelenitve szállitották a kórházba, hol tegnap reggel égési sebek következtében megszünt élni. — *Bécsben* tegnap a holdfogyatkozás érdekes látványából semmi sem látszott a felhős, esős idő miatt.

= **Izgalmas jelenet.** Tegnap este 1/4 8 óra tájban a budai lánczhidfőnél levő kávéház előtt egy ott álló magánfogat lovai hirtelen megbokrosodtak, a kocsit elragadták és őrült sebességgel vágtattak végig a főuton. A járókelők közt az eset óriási izgalmat keltett, a nők sikoltozva menekültek a kapuk alá, a bátrabb férfiak pedig feltartóztatni igyekeztek a száguldó állatokat, de eredménytelenül. Az ut közepén a lovak neki rohantak a 824. számu bérkocsinak ugy, hogy a rud az egyik ló szügyébe belefuródott s az rögtön kimult. A bérkocsiban egy férfi és egy nő ült, a kik a bezuzott ablaküvegektől kezükön és arczukon sulyos sérüléseket szenvedtek.

= **Vérmérgezés.** Ritthauser Henrik 24 éves hentessegéd a mult héten munkaközben jobb könyökét megvágta és sebét egyszerüen bekötve, azóta egyre dolgozott. A seb azonban pár nap alatt annyira elmérgesedett, hogy ma a sérültet a Rókusba kellett szállitani, hol a vizsgáló orvos vérmérgezést konstatált.

= **Talált gyermekholttest.** A külső soroksári utczában tegnap egy csecsemő holttestet találtak s bonczolás végett beszállitották a Rókus kórház hullaházába.

= **Megszökött rabok.** Zawada Antal kamesnicai illetőségü 24 éves nőtlen napszámos, rablással gyanusitott egyén — a milowkai (Galiczia) törvényszék értesitése szerint — szeptember 13-án a vizsgálati fogságból megszökött. Chilkó János lopás miatt letartóztatott 22 éves nőtlen napszámos ez évi szeptember hó 30-án a homonnai járásbiróság fogházából megszökött.

= **Rablás egy ékszerész-boltban.** Tegnap este 8 óra tájban két gyanus külsejü egyén álldogált a kerepesi 57. szám alatti tót-templom bazárában levő Weisz T. féle ékszerész kirakat előtt s mig a tulajdonosnő a szomszéd szivarárussal beszélgetett, a sötétség leple alatt kinyitották a kirakat ajtaját s onnan 35 db különféle emlényt, 26 db joujout, 45 db arany keresztet, összesen 600 frt értékben, elloptak s tettök elkövetése után megszöktek. A szivarárus vette először észre, hogy a kirakat ajtaja nyitva van s figyelmeztette az ékszerárusnőt s igy nyomára jöttek a hiánynak, melyet rögtön bejelentettek a rendőrségnek, mely azonnal megindította a nyomozást és sikerült még az éj folyamán a tett elkövetésével gyanusitott két egyént egy kerepesi uti kávémérésben elfogni, kik közül az egyiknél egy arany emlényt és 4 frtot találtak.

= **Rablás egy vidéki takarékpénztárban.** A Lugoson levő krassói takarékpénztárban e hó 1-én történt betörés alkalmával — mint a fővárosi főkapitányságot értesitik — a tettesek a következő zálogba tett tárgyakat vitték el: 13 pár ezüst evőeszköz, 40 db ezüst kanál, 8 darab ezüst evőeszköztartó, egy arany karperecz, két pár arany fülbevaló, egy arany melltü, egy ezüst gyertyatartó ékitményekkel, egy ezüst theaszürő, egy ezüst czukorfogó, 16 darab ezüstkanál, egy ezüst varrókészülék s 6 személyre való ezüst evőkészlet.

A trónörököspár Magyarországon.

Görgény-Szent-Imre, okt. 5. A vadászatok terve megváltozott. Tegnap este ugyanis az udvari ebéd alkalmával a medvenyomozásra kiküldött vadőröktől jelentés érkezett, hogy a kásvai erdőségekben friss nyomokat találtak. Ennek következtében azonnal intézkedés tétetett a hajtók kirendelésére. A szalonkavadászat elmarad.

A görög keleti templomban bejelentett mise helyett a trónörököspár ma délelőtt félkilenczkor az egész udvari társasággal az udvari kápolnába ment misét hallgatni. *Pausinger* központi rendező *Kovács* apátplébánost előre értesitvén a miséről, az apátplébános a helyi plébánossal a trónörököspárt a kápolna ajtajában fogadta. A kápolnába menve, a trónörököspár az imazsámolyhoz lépett, *Ferencz* főherczeg pedig az első padsorban foglalt helyet.

A fenségek a miséről kilenczkor távoztak és a készen álló fogatokon a kásvai erdőségekbe hajtattak.

Kedden a magyarói erdőségekben lesz vadászat. Az előkészületek megtétele végett *Girsik* erdőigazgató és *Bornemisza* András b. a mai vadászatról visszamaradtak.

A mai udvari ebédre, Maros-Tordamegye főispánja és alispánja is hivatalosak.

A tegnap esti udvari ebéden Ferencz napja alkalmából *Rudolf* trónörökös király ö felségét magyarul, *Teleky* gr. Ferencz főherczeget németül köszöntötte fel. Az ebéden nagyon vidám hangulat uralkodott. Salamon zenekara a fenségek óhajára több magyar népdalt játszott. (O. E.)

Görgény-Szent-Imre okt. 5. Stefánia főherczegasszony délután Görgény-Ovegcsür felé tett sétakocsizást Pálffy grófné kiséretében. Rudolf trónörökös kiséretével kevéssel hat óra előtt érkezett vissza. Három hajtás tartatott a Pálpataka és Funduj nevü erdőségekben. Az első hajtásban medve nem volt. A második hajtásban két medve került elő, melyek egyikére Teleky gróf tett két lövést, mire a medve megsebesülve elmenekült. A második medve a hajtókon keresztül tört és lövésre nem került. A harmadik hajtásban egy medve hajtatott fel, mely az eddig látottak közt a legnagyobb volt. A medve Konopka erdőgyakornoknak ment, de mert visszatériteni nem lehetett, lőni pedig nem volt szabad, csakhamar elmenekült. Holnap az Isztirsó erdőségben fog vadászat tartatni, hol három medvét kutattak ki. Kedden Magyaró erdőségeiben lesz vadászat, hova Szászrégenen át történik az utazás. Br. Kemény erdeiben két oláh szép kőszáli sast lőtt el, melyet alva leptek meg. A sas Görgénybe szállittatott.

*

Nagy-Károlyban, mint nekünk onnan irják, a trónörököspárnál e hó 10-én Szatmár város törvényhatósága 25 tagból álló küldöttsége fog tisztelegni, melynek vezetője és szónoka Böszörményi Károly, kir. tanácsos és polgármester lesz. Ezenkivül a róm. kath. klérust dr. Schlauch Lőrincz megyés püspök fogja vezetni s hódolatukat bemutatni. A kir. törvényszék s egyéb testületek szintén küldöttségileg fognak Nagy-Károlyban megjelenni.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A magy. kir. operaházban** ma a harmadik teljes dalműként Erkel Ferencz «*Bánk-bán*»-ját hallottuk és láttuk; a dalmü fényes kiállitása ugyanis valóban látványosság. Az előadást az ősz szerző ifju tüzzel vezényelte; eltartott mégis negyedfél óráig, mert a szünetek s a gyászravatal felállitása sok időt vettek igénybe. A diszletek közül a megnyitó estéről ismert palota, a királyi terem, a Tisza partja tündéri világitási hatással, — s a boltozatos gyászterem, a jelmezek közül pedig majd mindenik nagy szépséggel, bőkezüséggel s diszszel vannak kiállitva. — A szereplők közül Malaczkyné asszony Melindát iparkodással, erővel játszta, éneki részét pedig jó hanggal s a melizmákat szép hajlékonysággal s tisztasággal látta el. Hajósnak (Bánk-bán) több helyt kedvező mozzanatai voltak, játékát azonban növekvő rövidlátósága teljesen lehetetlenné teszi. Bartolucci k. a. királynéja rendkivül szép s méltóságteljes megjelenés, de a szerep szólama nem illik hangjához; a trillák technikája neki ezuttal sem sikerült. Örömmel vehetni észre, játékát illetőleg, hogy mind nagyobb gondot fordit az ábrázolásra. Az estnek egy kis fénypontját képezte Odry Tiborcz parasztja, kit Melinda őrülési jelenetében, midőn a szerencsétlen nő angyali kis gyermekére borul, a müvész meginditóan alakitott. Ez énekesnél, nem igen erős, de rokonszenves hangja mellett, játéka sokért kárpótol, — mi énekénél elmarad. Ney Petur bánt erőteljjel de kissé hidegen énekelte, a játékra pedig kevésbbé forditott figyelmet s gondot. Bignio a királyt előkelően adta, de nem változtathatta meg ez operából meritett abbeli véleményünket, hogy második Endre király unalmas ember volt. Láng Biberachja jó maszkja által tünt ki, Pauli (Ottó) s Kiss (Sólyom) kielégitők voltak. Az ének- és zenekar kitünő müködése e dalmünek igen fényes bevonulást biztositott az uj házban, s főleg az első felvonás finaléjának első kara elragadta a különben most nem igen tapskedvü közönséget. A tánczkar férfitánczának festői látványa ezuttal is tulszárnyalta a ballet kevés izlésü első részét. Az őrülési jelenetnél a viola d'amour kissé hidegen s szakadozottan hangzott; Allaga czimbalomjátéka hangulatosan kisérte a cselekvényt. Az a megjegyzésünk van még, hogy a munkások zaja a szin mögül zavaróan hatott; s az, hogy az előadáshoz külön nyomtatott szövegkönyv nincsen jól alkalmazva mert a kihagyott helyek változatlanul megmaradtak benne; a dalmü némely szövegrészét, például az első finale utolsó karának szavait nem találtuk meg benne. A nézőtér egészen megtelt. Bérletszünetes előadás volt. B—ff.

— **A nemzeti szinházban** ma este *A jó falusiakat*, Sardou ismeretes szinmüvét adták szép számu közönség előtt, mely igen jól mulatott az előadáson és a felvonások végén többször kitapsolta a szereplőket. Margit szerepét *Lánczy Ilka* játszta, a ki ma este lépett fel először, mint szerződött tag. Mai játéka is meggyőzött arról, hogy benne a nemzeti szinház igen használható, rokonszenves tagot nyert. Egyszerün, sok mélységgel és minden hatásvadászat nélkül játszott. A harmadik felvonásban, nyilt jelenetben, zajosan megtapsolták. Lánczy Ilka föllépte után immár teljes volna a nemzeti szinház személyzete. Véleményünk szerint azonban a jelenlegi személyzet nem felelhet meg az ujabb és nagyobb igényeknek.

— **Az operaház épitője** Ybl Miklós, mint az Épitési Ipar irja, visszautasitotta két elsőrangu külföldi czég ajánlatát, melyek szerint ezek az operaház teljes monografiáját disze kiállitásban kiadni kivánták és elhatározta, hogy az operaház monografiáját magyar szöveggel, belföldi erők felhasználásával maga fogja kiadni.

— **Német szinház.** *Geistingerné* Mária asszony, ma délben Budapestre érkezett. Holnapi vendégszereplése iránt a «Kaméliás hölgy»-ben máris élénk érdeklődés mutatkozik. Rajta kivül közreműködnek a hölgyek közül: Mauthner, Werra, Dienstl és Falkenberg, az urak közül: Blasel, Gelling, Gimnig, Liebhardt, Förster, Franker, Weisz, Indra és Weinau.

— **A kolozsvári nemzeti szinházban** e hó 11-én előadják Bartók Lajos *Kendi Margit* drámáját, mely alkalomra a szerző leutazik Kolozsvárra.

— **Nilsson Krisztina** asszony azt táviratozza Londonból egy párisi barátjának, hogy multkori balesete következményeit már kiheverte. A müvésznő tudvalevőleg kiesett bérkocsijából a kövezetre és kezein, vállain megsérült.

— **Szinházak megnyitása.** *Székesfehérvárott* a szini évadot tegnap nyitotta meg *Tót* Béla Vörösmartynak Árpád ébredése allegoriájával és IV. Lászlóval, melyben a czimszerepet Dombay, Eduát Dombayné s Aidát Fodor Fruzina személyesitette. Komlóssy József uj szinigazgató szintén tegnap nyitotta meg *Iglón* a téli saisont Báthori R. Mihálynak ez alkalomra irt prologjával, Kölcsey himnuszával, a Szigetvári vértanuk első felvonásával és a Szerelmi varázsital czimü operette-el. — A *szabadkai* szinházat e hó 11-en nyitja meg Mándoki Béla szintársulata. — Csóka társulata *Kassán* október 1-jén nyitotta meg a saisont egy allegoriával és Csiky Buborékok czimü vigjátékával. A társulat, mely Budapesten rokonszenvet és elismerést vivott ki, a közönség részéről tüntető tapsokban részesült. Második előadásul Deréki Buzavirág-ja szintén tetszést aratott. Pajor Emiliával pénteken került szinre a Nap és Hold összevagó előadásban.

SPORT.

— **Tisztek díjlövészete.** A budapesti helyőrség tisztikara ma délelőtt tartotta meg ez évi lövészünnepélyét a Rákoson. A reggeli órákban permetező eső daczára majdnem az egész szolgálaton kivül álló tisztikar egybegyült a müszaki csapatok által izlésesen földiszitett lövőhelyen. Nemsokára Edelsheim-Gyulai báró hadparancsnok is megjelent, mire pont 9 órakor megkezdődött a czéllövés, mely csak délután 2 órakor ért véget. A dijak kiosztása, melyet a hadparancsnok személyesen eszközölt, majdnem teljes órát vett igénybe. Edelsheim-Gyulay báró annak megkezdése előtt hosszabb beszédet intézett a tisztikarhoz, melyben megelégedését fejezte ki a fölött, hogy a tisztek oly nagy számmal jelentek meg és igen dicsérőleg nyilatkozott az elért eredményekről. Egészben véve 56, többnyire értékes dijat osztottak ki, melyeket részben az egyes csapatok, részben a táborkar tüztek ki és melyek közül a 10 czéltábla mindenikére 6—7 esett. A kerek czéltáblánál az első dijat, egy ó-német kancsót maga a hadparancsnok nyerte, ki azt azonban egy tisztnek engedte át. — Az Edelsheim-Gyulai báró által kitüzött arany remontoir órát és lánczot 200 lépésnyi távolból *Kralics* 86. gyalogezredbeli főhadnagy nyerte el. *Császny* 23. ezr. kapitány egyszerre 3 dijat kapott. Az első dijakat a következők érdemelték ki: *Jellensig* alezredes, 69. ezr., *Morgenstern* főhadnagy 23. ezr., *Fokt* hadnagy 23., *Scotti* báró őrnagy 32., *Kelety* hadnagy 23., *Bibra* báró kapitány 44., *Honsik* főhadnagy 69., és *Szakács* hadnagy a 23. gyalogezredből. A dijak egyike Pálmay Ilka arczképe volt, melyet heves küzdelem után egy deli kadet nyert el.

— **A stájerországi udvari vadászatok.** Mürzzuschlagból jelentik: A tartós köd és a hőmérsék folytonos csökkenése kedvezőtlen időjárás bekövetkezésével fenyegetnek és már a tegnapelőtti schwarzenbachi zergevadászat is sokat szenvedett az időjárás zordsága alatt. A fejedelmi vadászok, kik az eső daczára már kora reggel munkához láttak, el lehettek készülve a kedvezőtlen eredményre. A hajtás befejeztéig a király egy nyolczágast, egy kétágast és három zergebakot, a szász király egy tizágast és egy zergét, Vilmos porosz herczeg egy hatágast és egy zergebakot, a toscanai nagyherczeg egy hatágast és két zergebakot, végül Lipót bajor herczeg egy 12 ágast és egy zergebakot ejtett el. A vadászat befejeztével egészben véve csak 18 darab vad hevert a pázsiton. Délután jóllehet borus idő volt és helylyelközzel az eső is permetezett, a fejedelmi vendégek cserkészetre indultak, mely alkalommal a szerencse Vilmos porosz herczegnek és a meráni grófnak kedvezett. Az előbbi egy tiz és egy hatágast, az utóbbi egy tizágast ejtett el. A többi vadászoknak az eső ártott; a vad nem jött lőtávolba. *Tegnap* a Schusterschlag mellett tartottak vadászatot, mely a Hochriegl és Kaltenbach fensikjaira is kiterjedt. Az idő enyhébb volt ugyan mint a mult napokban, mindazáltal a vadászatra azért nem volt alkalmas mert hideg szél fujt, és az egész vadászterület el volt boritva frissen esett hóval. E hajtóvadászatban a király nem vett részt. A szász király egy tizágast, két szarvas sutát és egy őzbakot Vilmos herczeg egy hatágast egy sutát és egy zergebakot, Lipót herczeg egy szarvast és Vilmos porosz herczeg két szarvast, egy őzbakot és egy őzsutát lőttek. Összesen 22 darab vad volt a zsákmány. A vadászatot megelőzőleg korán reggel a fejedelmi vadászok, cserkészeten voltak. Ez alkalommal az uralkodó egy tizenkétágast, a szász király két tizágast és Lipót bajor herczeg egy nyolczágast lőtt. Este az uralkodó ismét cserkészett és egy nyolczágast lőtt. Vadászat után a mürzstegi vadászkastélyban lakoma volt.

Debreczen, okt. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Az őszi lóversenyek második és utolsó napjának eredménye a következő: I. *Debreczen város dija* 100 db cs. kir. arany. Távolság 2000 méter Hunyady Imre gróf Metallist-ja első, könnyen nyerve, Üchtritz Zsige báró Müvész-e második. II. *Asszonyság dija* 400 frt. Távolság 2000 méter. Hunyady Imre gróf Miner-je első, Harkányi János lovag Bleibtreu-je második, Esterházy Miklós gróf Friseur-je harmadik. III. *Államdij* 350 db 10 frankos arany. Távolság 3200 méter. Fáy-Halász Gida Munkás-a első könnyen nyerve, Sztáray János gróf Kéthelye második, Hunyady Imre gróf Metallist-je harmadik. IV. *Vigaszverseny*. Távolság 1200 méter. Fáy Halász Gida Kétes-e első, Bethlen M. gr. Xantippe kanczája második. V. *Akadályverseny*. Teleki József gróf Elisa-ja első, könnyen nyerve, Széchenyi Károly gr. Lady Bird ja második, Reinle János Dary-boy-ja harmadik. Összesen hat ló futott.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A budapesti filologiai társaság** e hó 8-dikán (szerdán) délután 5 órakor a m. t. akadémia palotájában rendes havi ülést tart. Tárgyai: Némethy Géza, Horatius és Alkaios. Kardos Albert, Egy irodalmi hamisitvány. dr. Krausz Jakab, Lukianos. A felolvasó ülés után a választmány zárt ülést tart.

— **A polg. iskolai tanárok** orsz. egyesületének választmánya e hó 7-én, kedden d. u. 5 órakor, az V. ker. polg. leányiskolában (váczikörut 58. sz.) rendes ülését tartja.

— **A magyar jogászifjuság** egyesületének szónoklati szakosztályában tegnap este dr. Gold Simon egyleti tag felolvasást tartott az állampolgári vádjogról.

— **A magyar országos társadalmi egyesület** — mely alig egy pár hónapja áll fenn — ma egyesületi helyisége megnyitásával egybekötve ünnepelte meg a tizenhárom aradi vértanu gyásznapjának évfordulóját. Az egyesület mintegy hatvan tagja vett részt az ünnepélyben. A nagy teremben, szemben a bejárattal, gyászfátyol között függött a vértanuk arczképe. Az ünnepélyt P. Szabó Endre elnök nyitotta meg, ki hosszabb beszédében előbb az egyesület czéljairól azután az aradi gyásznap fontosságáról szólott. Utána Petrikás Mór szavalta el a saját szerzeményü Október hatodika czimü költeményét. Végre Kissteleky Ede felolvasást tartott A tizenhárom vértanu emléke czim alatt. Ezután a társaság még hosszabb ideig a legjobb hangulatban maradt együtt késő estig.

— **A magyar iskola egyesület** felügyelő bizottsága az uj alapszabálytervezet folytatólagos tárgyalása végett tegnap Gerlóczy Károly elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés az egyesület szervezetére, a közgyülésre, a felügyelő bizottságra s a tisztikarra vonatkozó alapszabály pontokat tárgyalta le. A szervezetet illetőleg megjegyzendő, hogy az egyesület védnököt is választ. A közgyülésre vonatkozó pontnál kimondták, hogy kedvező alkalommal a felügyelő bizottság ajánlatára s rendezése mellett az egyesület egyes vidékeken is tarthat gyülést a magyarositás czéljából. Élénk vitára adott alkalmat a vidéki iskola egyesületek viszonyának kérdése a fővároséval. Az alapszabály kétféle vidéki egyesületet különböztet meg. Az egyik mely önállóan müködik. Az ilyenek viszonya a fővároséval esetről esetre, néha szerződés által állapittatik meg. A másik csoportot az országos egyesület azon vidéki egyletei képezik, melyek az országos egyesülettel szorosabb viszonyba lépnek az által, hogy 50 frtnyi alapitványt alkotnak s azt az országos egyesület pénztárába befizetik, kötelesek továbbá az örökös, mint időleges alapitványokat egészen, egyéb bevételüknek pedig legalább felét az országos iskola-egyesület pénztárába elhelyezni. Ily egyesület mindenhol alakulhat a főváros területén kivül, hol 25 egyesületi tag akad és lakik. Ez egyesület az országos iskolaegyesület czéljai és eszközei által kijelölt határok között önállóan, a helyi viszonyoknak megfelelő szinezettel müködhetik. Az idő előrehaladott volta miatt a döntést e fontos ügyben e hó 13-ára halasztották.

— **Szász Károly** református püspök és budapesti református lelkész jövő vasárnapon e hó 12-én a délelőtt 10 órakor tartandó isteni tiszteleten fogja beköszöntő beszédét elmondani a kálvintéri helvéthitü egyházban.

— **Közgyülések.** A helybeli «borsodi kör» e hó 4-én délután tartotta meg alakuló gyülését saját helyiségében. A kör tisztviselőivé megválasztattak a következők: elnök: Répászky Béla, alelnök: Farkas Jenő, pénztárnok: Molnár Gyula, jegyző: ifj. Szirmay István, bizottsági tagok: Brezovay László, Fodor Andor, Katona László, Márk Gyula, Szabó József, Vitányi Andor. — A «*balatonvidéki kör*» tegnap este tartotta meg rendes évi választó közgyülését. Elnökké egyhangulag dr. Sziklay János, alelnökké: Hamburger Ignácz, titkárrá: Lövenstein Emil, első jegyzővé: Sümegi Vilmos, másodjegyzővé: Cselléri Miksa, pénztárnokká: Topits Elemér, ellenőrré: Bartal Bergl Vilmos, könyvtárnokká: Rónay Izsó, másodkönyvtárnokká: Buók Zalán Lajos, háznagygyá: Felhő Nándor választatott meg s ezen kivül 12 választmányi rendes és 4 póttag. — A *Csongrádmegyei kör* a napokban tartá ez évi alakuló nagygyülését. A bizottság következőleg alakult meg: Elnökké Rakovszky Géza lemondása után Tasnády Antal j. h., alelnökké Mikecz Ödön j. h., titkárrá Lévay József o. h., pénztárossá Mátéffy Pál o. h., jegyzővé Pitty Sándor o. h., háznagygyá Salánky József j. h. lettek megválasztva. Bizottsági tagokká Rakovszky Géza, Filó Tihamér, Wodianer Sándor és Hankics János választattak.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A luczai gyilkosság.

A folytatólagos tárgyalás *negyedik* napjáról táviratunk kiegészitéseül a következő részletes tudósitást kapjuk:

Krakó, okt. 3.

A mai tárgyalás elején **May** Staniszló csendőrparancsnokot hallgatták ki. Ő a strzsizsovi törvényszék meghagyásából házmotozást végzett Strochlinskinél. Ennek magaviselete igen föltünő levén, elfogta őt és Strzsizsovba szállitotta. 1882. márczius 23-án éjjel a kaszárnyában tartotta őt és kihallgatta. Ez alkalommal Strochlinski teljes vallomást tett. Márczius 24-én ismét Luczába vitte őt. E napon Ritter Mózes és Felber házában tartott motozást és ott egy véres baltát és több kést elkobozott. Ezután elfogta Ritter mindkét lányát és azokat Strochlinskivel egyidejüleg a strzsizsovi községi börtönbe szállitotta. Határozottan állitja, hogy ő nem ütötte Strochlinskit, és nem is kényszeritette azt vallomásra.

Kosciuski Szaniszló csendőrparancsnok a hulla fölfedezése után a mellett őrt állott. Azonnal a hulla felfödözése után szájról-szájra járt az a hir, hogy Mnich Francziskát a zsidók ölték meg. Eleinte a gyanu inkább Felber ellen irányult, mivel egyik fia állitólag még a hulla fölfedezése előtt ugy nyilatkozott, hogy Mnich Franczisku már nincs életben. Később azonban különösen Ritter házának és pinczéjének megvizsgálása után az utóbbira irányult a gyanu, még pedig főleg azért, mivel Ritter Mózes az egész vizsgálat alatt igen feltünő magatartást tanusitott. A tanu volt az első, kiben a pinczének friss tapasztása gyanut keltett. — *Az elnök*: Miért keltett az önben gyanut? — *A tanu*: Mert tudom, hogy a zsidók közt nem a legnagyobb tisztaság uralkodik. *Az elnök*: Hogy nézett ki a pincze? *A tanu*: A jobb oldalon a talaj tisztára volt söpörve. A szemét a pincze előtt hevert az udvaron. Dr. *Machalski* védő: Miért nem vizsgálta meg a szemetet, vajjon nem voltak-e benne vércseppek. *A tanu*: Azt véltem, hogy Ritterék minden bizonynyal eltávolitották a véres földet. **Ritter** Gittel hangsulyozza, hogy nála mindenütt a legnagyobb tisztaság uralkodik és hogy ő minden évben hasonló módon kitisztogatta a pinczét. *Kosciuski* végül azt vallja, hogy Strochlinski elfogatása előtt a luczai biróhoz jött és előtte vallomást tett; a biró azonban erről csak az elfogatás után tett jelentést. Elmondja egyszersmind, hogy a házmotozás alkalmával Rittertől egy fazekat hozott el, mert azt hitte, hogy abban vért főztek, később azonban kitünt, hogy abban *borjumáját* sütötték.

Matlosz Marianna Strochlinski elfogatása alkalmával szakácsné volt a csendőr laktanyán. Márczius 23-án éjjel semmiféle sirást vagy kiabálást nem hallott, nem valószinü tehát e szerint, hogy Strochlinskit ütötték.

Tezik Jakab tanu közvetlenül a hulla fölfedezése után beszélt Strochlinskivel, ki egész testében remegett. — **Strochlinski** Marianna, a vádlott felesége szót kér és ezt adja elő: Az időtájt, mikor a hullát mindenfelé keresték, Ritter Mózes egyszer hozzánk jött és ezt mondta férjemnek: «Miért keresitek a hullát a vizben, keressétek inkább a réten, ott majd megtaláljátok.» Elbeszéli továbbá, hogy Mnich Franciska egy izben náluk aludt. Éjjel Franciska egyszerre meggyujtott egy gyufát, hogy meg ézze, mit csinál ő férjével az ágyban. Másnap ő e miatt megdorgálta a leányt, sőt férje el is verte.

Az *eln.* (Strochlinskihez): Mi igaz abból, hogy neked Francziskával szerelmi viszonyod volt? A *vádl.*: Kérem, nekem van feleségem; csak nem járok majd olyan ocsmány teremtés után. Az *elnök* (**Telesznéhez**): Miért nem szóltál semmit sem az első tárgyalás alkalmával arról, hogy Mnich Franciska elmondta neked Strochlinskivel való szerelmi viszonyát. A *tanu*: Szándékosan elhallgattam, jóllehet tudtam. Később aztán furdalt a lelkiismeretem és azért ma kimondtam. Az *ügyész* kéri Telesznének hamis tanuzás miatt való letartóztatását. Dr. *Machalski* védő ellenzi ezt, mert még nem tudni, vajjon a mai vagy a multkori vallomás az igaz. A multkori esetleges hamis tanuzásért pedig ez a törvényszék nem vonhatja a tanut kérdőre. — A törvényszék föntartja magának a további határozatot.

Chmiel András találta meg a levágott hajfonatokat, melyek vagy 100 lépésre feküdtek a hullától. — **Gaborski** János segédkezett a csendőröknek a házmotozás alkalmával és ő találta meg a véres baltát a szekrény alatt. — **Woyoik** Adalbert együtt volt bezárva Strochlinskivel a strzsizsovi községi fogházban. Előtte Strochlinski teljes vallomást tett. Közölte vele azt is, hogy a csendőrök egy kicsit ütötték. Hosszabb ideig volt vele együtt, de azért nem vette észre, hogy Strochlinski megbetegedett volna, vagy hogy testén ütés foltjai látszottak volna. A tanut a strzsizsovi vizsgálóbiró fölszólitotta, hogy *fürkészsze ki Strochlinskit.* Ő ugy is tett és többször czélzást tett Ritterékre. — **Kozák** Antal, ki egy kicsit nagyot hall, azt mondja, hogy Strochlinski előtte is panaszkodott a csendőrség ütlegelései miatt. — **Moskal** József elmondja, hogy ő egy napon a strzsizsovi fogházban beszélt Ritter Mózessel, a ki azt mondta neki, hogy fél a vizsgálattól, mivel ő zsidó; a zsidókra pedig a tanuk és birák rendesen gyülölködnek.

A törvényszék visszavonul, és elrendeli Telesznének hamis tanuzás miatt való rögtöni letartóztatását. — Az ülést délután 4-kor folytatják.

Wrobel János tanu Strochlinszkivel a rzsezsovi fegyencz kórházban volt együtt, a hol az megvallotta neki tetteit. Elbeszélte neki azt is, hogy a csendőrök három nap és három éjjel verték, ugy, hogy végre megbolondult és mindent elmondott. (Derültség.)

Fertig Májer (zsidó) szintén együtt volt Strochlinskivel a rzsezsovi fegyenczkórházban, de már semmire sem emlékszik. Dr. **Bandrovski** a rzsezsovi kórház orvosa vallja, hogy Strochlinski mintegy hat hétig állt kezelése alatt, mikor foltos tifuszba esett. Az egész idő alatt teljesen eszénél volt és semmi elmezavar nem mutatkozott rajta. Ő megvizsgálta Strochlinski testét, de nem talált rajta az ütésnek nyomát. **Domme** János rzsezsovi fogházfelügyelő előtt Strochlinski szintén vallomást tett.

Radvánszky Felix tanu vezette a vizsgálatot Strzsizsovban. Ő előtte mondta jegyzőkönyvbe Strochlinski első vallomását. Akkori magaviselete igen nyugodt volt. Az utazástól és éhségtől ki volt merülve, ütésről nem tett emlitést. Ő a fogoly testét különben nem vizsgálta meg. Dr. **Rosenblatt** védő (a tanuhoz): Ön jelen volt a hulla fölfedezésénél. Nem látta ön ott *vadállatok* nyomait? *A tanu*: Erre már nem emlékszem. Dr. **Zborovsky** szakértő: Nem vette ön észre, hogy a test szándékosan volt eltemetve, vagy hogy csak a viz mosta a hullára az iszapot. *A tanu*: Ugy látszott, hogy a viz mosta rá. *Szakértő*: Nem lehetséges, hogy a viz sodorta oda a hullát? *A tanu*: De igenis lehetséges; én előttem ugy tünt fel, hogy a hullát valami külső befolyás mozditotta ki eredeti helyzetéből.

Hnatovicz József vezette Strochlinski kihallgatásánál a jegyzőkönyvet. Ő is azt állitja, hogy Strochlinski egész higgadtan tette vallomását. Hasonló vallomásokat tesznek **Czekajovszki** Vincze jegyző és **Mazaruki** Henrik, **Syra** József és **Podkal** Mátyás semmi lényegest nem vallanak. A tárgyalás 6 és fél órakor ért véget.

MULATSÁGOK.

— **Szüreti mulatság.** A Kölber-testvérek kocsigyárának munkás személyzete tegnap este az Ozinger-féle vendéglőben szüreti mulatságot tartott, melyen igen szépszámu közönség volt jelen. A termek lombfüzérekkel voltak feldiszitve, melyek mellett szőllőfürtek csüngtek. Kilencz óra felé vonultak be a szüretelők, kik között menyecskék, parasztlánykák, tót legények és csőszök sürgölődtek. Volt ott biró is, s ha valaki egy fürtöt lelopott, annak egy kis összeget kellett a segélypénztár javára fizetni. Éjfél felé járt az idő, mikor a tánczot megkezdték. Ott voltak: Dvorzsák Lipótné, Malga Lajosné, Neudorfer Samuné, Flottmann Lajosné, Richter Albertné, Ritz Gusztávné, Meyerhoffer Ágostné, Lovász Istváné, Fazekas Józsefné, Schön Antalné, Meierhoffer Viktorné, Ozinger Ilka, Krits Jozefa, Maurer Irma, Rader k. a., Nyitrayné, Groszmanné, Klika Irma, Gründl Róza, Pehics Gizella, Racskó Róza, Grimm Teréz, Massay Irma, Vadkerti Matild, Szávi Paulin, Fazekas k. a., Orbán Anna, Pinthoffer Karola, Ványi Mariska, Boma Juliska, Gyarmaty Teréz s még mások.

— **Jótékonyczélu mulatság.** A Kedélyesség nevü fővárosi társaskör az idei mulatságainak sorozatát tegnap este kezdte meg a Széchényi téri vendéglő disztermében. A szegény iskolás gyermekek javára rendezett mulatság nagyon megérdemelte volna, hogy sokkal több közönsége legyen, mint a mennyi volt. Kilencz óra felé kezdődött a hangverseny, melyet Purma Henriette k. a., *A granadai éji tábor* dalmü egyik románczával nyitott meg. Strasser Alajos Verdi *I Lombardi* dalmü egyik ábrándját mutatta be. Telbisz magyar népdalait, melyeket Purma Henriette k. a. énekelt a közönség többször megismételtette. A hangverseny végeztével a fiatalság tánczhoz kezdett. Ott voltak: Purmann Henriette, Battovics Irma, Tamássy Mariska, Bartuska Jolán, Frits Ludmilla, Csati Szögi Sarolta, Roggé Otilia, Schmalhoffer nővérek, Hauer Karolina, Jermányi Ilka, Hahn Irma, Denelló Amália, Kendelényi Vilmosné, Haas Győzőné, Szizekofszky Teofilné, Hadl Izidorné, Neuhoffer Ferenczné, Neresbaimer Józsefné, Rogge Istvánné, Strasser Alajosné, Krebs Adolfné, Battovics Józsefné, Meregali Edéné (Miskolczról), Marschofszkiné stb.

— **A terézvárosi bucsu** napján, e hó 19-én tánczmulatsággal egybekötött estélyt rendez a budapesti czipészsegédek önképző egyesülete, akáczfautcza 39. sz. a., a Schaffhauser-féle vendéglő helyiségében.

— **Müekedvelői előadás.** A budapesti böröndösök és szijgyártok egyesülete ma este pártoló tagjai tiszteletére müekedvelői előadást rendezett. A müekedvelők előbb Mosel *Kukli prédikácziók* czimü egy felvonásos vigjátékat adták elő, melyben Lampmann Emma, Grabner Mariska, Matauch Teréz, Gábor Mihály és Szakó Libor tüntek ki. Utána Berczik *Közügyek* czimü vigjátéka következett. A darabok előadása egybevágóan és ügyesen történt s dicséretére válik az egyesületnek, mert ezáltal német ajku tagjainak még inkább alkalmat nyujt a magyar nyelv megtanulására. Volt közbe dalelőadás és czitera-játék is. Tizenegy óra volt, mikor az előadások végett értek.

— **A budapesti könyvnyomdászok és betüöntők** jótékonysági körének szüretelési mulatsága ma este folyt le a régi polgári lövöldében. Daczára a szakadó esőnek a mulatságon még is szép számu közönség volt jelen. Táncz is volt, mely a legkitünőbb hangulatban késő éjfélig tartott. Ott voltak: Skrabal Paula, Irma és Teréz, Heiter Irma, Kuleska Józsa, Janicska Paula, Gonda Sarolta, Gabriel Anna, Schwarcz Fáni, Freit Aurélia, Szedlacsek Antalné, Szelesty Bella, Baranek Borbála, Tóth Irma és Viktoria, Spitzné, Klapcsek Irma, Friedmann Irma, Löwy Erzsébet, Bauer Adél, Braun Fánni, Guth Fáni, Weber Anna, Steidl Luiza, Gasser Mariska, Kollik Mariska, Kollitz Jusztin, Skrabal Józsefné, Illés Lajosné, Schwarcz Samuné, Schwarczer Jánosné, Koller Irma, Menner Gizella, Borzsenszkyné, Balázsné, Redl Mariska, Aigner Antalné, Blebon Mariska, Neumann Czeczilia, Müller Józsefné s még sokan.

HÁZASSÁG.

— Nagy-Jeszeni **báró Jeszenszky József,** örömmel tudatja fiának nagy-jeszeni báró Jeszenszky Istvánnak méltóságos gróf Schaaffgotsche Semperfrei von und zu Kynast und Greiffenstein Ferencz, cs. kir. kamarás és ezredes (sz. k.) stb. és gróf Schaaffgotsche (Semperfrei) von und zu Kynast und Greiffenstein született gróf Schörnborn-Buchheim Mária Anna, cs. kir. csillagkeresztes hölgy ő méltóságának leányával gróf Schaffgotsche Eugenievel közelebb történendő egybekelését. A házassági egyházi szertartás Pozsonyban a főtemplomban 1884. október 9-én fog megtartatni. Pozsony, szeptember hóban 1884.

— **Millassin Ignácz** szabadkai városi bizottsági tag szeptember 28-án vezette oltárhoz Mohácson, Szlamay Ignácz mohácsi mérnök kedves leányát Szlamay Janka kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

Alsó lelóczi és jezerniczi legidősebb tarnovszky **Tarnóczy Kázmér,** Barsmegye volt főispánja — mint bennünket táviratilag értesitenek — cserneki várában október hó 2-án végelgyengülésben meghalt.

Dr. Czapkay Imre ur orvos, 1848—49-dik évi volt honvéd százados, élte 60-dik évében Kis-Szebenben e hó 3-dikán reggel tüdőszélhüdésben váratlanul elhunyt.

Dr. Bódy Antal, marosontuli főesperes, Sz.-György vértanuról nevezett nagyváradi prépost, aranymisés áldozár, félszázados hittudor, szentszéki ülnök és makói plébános 16 napi sulyos szenvedés után szélhüdés következtében e hó 3-án, életének 81-ik, áldozárságának 58-ik évében Makón elhunyt.

Schürrer Lajos cs. k. 89-ik gyalogezredbeli százados élte 40-ik évében Aradon elhunyt.

Makart.

Bécsből irják, hogy a bonczolás következtében, mely huzamosabb időt vett igénybe, a holttest ravatalra helyezését csak tegnap esti nyolczadfél órakor fejezhették be. A ravatalt a mester müteremében állitották fel; azon a helyen, hol vidám munkakedvvel és teremtő erővel dolgozott, müvei közelében, melyeket még a legutóbbi időben teremtett a nagy müvész ecsete. Mikor a szomoru munkát befejezték, az elhunyt neje és nagybátyja bementek a terembe, melynek ragyogó derüjét most a halál rideg, fagyasztó komolysága veszi körül. Hosszabb ideig maradtak a halott előtt, s azután ők is elhagyták a mütermet; Makartné asszony roskadozva, arczán a kétségbeejtő fájdalom kinyomatával. A hármas karosgyertyatartó-sorban eloltották a gyertyákat, csak két gyertya maradt égve a ravatal előtt, melyeknek lángja halvány világitásba boritá a termet. Azt a ki most e terembe lépett, bizonynyal olyan érzés fogta el, mint soha semmiféle halottas szobában. A homályos előszobákon át, melyekbe csak némi fény szürődik át a müteremből, árnyakként fogadják a belépőt a rajzok és festett alakok. A müteremben érintetlenül hagyattak a fantasztikus butorok és azok a müremekek, melyek ezt a helyet Bécs egyik rendkivüliségévé tették; szemben az ajtóval a müremekek között, éles ellentétet képezve, áll a koporsó, benne a meghalt mesterrel. Ámde a mosolygó képek s köröskörül a vidám, ragyogó diszitések, a fekete ravatal közelében, mintha gyászfátyollal lennének bevonva; mintha ez a rendkivüli környezet is érezné a gyászt és ez borongóvá tenné kifejezéseiket. Fővel az ablakok felé, melyek a Gusshaus-strassera néznek, fekszik Makart — frakkba öltöztetve — a koporsóban; kezében kis feszületet tart; arcza, melynek vonásai nyugodtak, s nincsen rajtok az átélt roppant szenvedések nyoma, gyöngéd és megható. A halál fagyos, merev nyugalmát leszámitva, azt lehetne hinni, hogy a mester alszik. A halott fejénél fekete mennyezet emelkedik, hatalmas fehér kereszttel, mindkét oldalon magas karos gyertyatartók állanak. A koporsó alsó részét csipkefátyol boritja. A koporsó fejénél pálmák közt feszület áll. A piros bársony-vánkos, melyre az elhunyt érdemjeleit helyezik, még üres. A ravatal előtt mindkét oldalon fekete bársony imazsámolyok vannak. Jobbról a fal mellett látható a mesternek «A Tavasz» czimü festménye, mely ugyszólván még nedves az utolsó ecsetvonástól, s melynek igéző főalakján a mester nejének csak csekély mértékben elváltoztatott vonásaira ismerhetni; balról a falon függ a mester egy másik müve, első nejének arczképe. A bejárónál a padozaton vannak a muzeum számára készitett s Tiziánt, Leonardó da Vincit és Michelangelót ábrázoló lunette-k.

Makart hir szerint nem hagyott maga után *végrendeletet*; annyi bizonyos, hogy Makart sem a törvényszéknél, sem ügyvédénél nem helyezett el végrendeletet. A mester hátrahagyott vagyonára nézve igen tulzott, kalandos hirek járnak. Az tény, hogy Makartnak maradt megtakaritott pénze, de nem olyan mesés mennyiségben, mint a hogy azt némely lapok emlegetik: a mester

ugyan az utóbbi időben hajlandónak mutatkozott arra, hogy végakaratára nézve intézkedjék, de később az egészségébe vetett szilárd hiténél fogva, ismét lemondott szándékáról.

Makartné asszony tegnap délután elhunyt férje barátjainak kérelmére megengedte végre, hogy Tilgner tanár az elhunyt arczáról és jobb kezéről gypsz-öntvényt készitsen.

*

Makart temetésére az orsz. m. képzőművészeti társulat részéről *Keleti* Gusztáv igazgató és *Telepy* Károly műtárnok Bécsbe utaztak. A társulat részvéttáviratára a bécsi képzőművészek szövetkezetének elnöke, *Streit* hasonlóképen táviratilag mondott köszönetet s tudatta, hogy a nagy művész temetése hétfőn délután 3 órakor lesz. A társulat képviselői friss babérlevelekből kötött nagy koszorut visznek magukkal, melynek széles nemzeti szinü selyemszalagjára arany betükkel a következő elirás van nyomtatva: «A nagy mester emlékének — az orsz. magyar képzőművészeti társulat.»

*

Bécs, okt. 5. A délután folyamán *Makart* ravatalát rendkivül nagy közönség tekintette meg. A rendet rendőrök tartották fenn.

Bécs, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Makart* holttestét nem a pálosok templomában, hanem a Károly templomban fogják beszentelni, mivel amaz igen kicsiny. Hohenlohe herczeg személyesen fejezte ki részvétét. Koszoruk és részvétsürgönyök roppant számban érkeznek.

A hivatalos lap okt. 5-i számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Krapp* Mihály budapesti államrendőrségi polgári biztosnak, az élet- és vagyonbiztonság érdekében tett jeles szolgálatai elismeréseül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Exequatur. Ő felsége a belga királyi főkonzullá Bécsbe kinevezett *Doret* Léon megbizó-leveléhez az exequaturt megadta.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter, *Apor* Nándort Jász-Nagykun-Szolnokmegye területére állami végrehajtóvá, a budapesti kir. főügyész, *Nagy* Lajos székesfehérvári kir. járásbirósági dijnokot, a kaposvári kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki.

Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Ordódy* Bertalan rózsahegyi kir. törvényszéki aljegyzőt a privigyei kir. járásbirósághoz helyezte át.

A honvédség köréből. Ő felsége a m. kir. honvéd-gyalogság szabadságolt állományában, 1884. évi szeptember hó 28-tól számitandó ranggal, hadnagyokká legk. kinevezte: Schramek Elek czimzetes szakaszvezetőt a 73. zászlóaljnál, Kovács Elek czimzetes szakaszvezetőt a 66. zászlóaljnál, Fleishacker Gyula tizedest a 11. zászlóaljnál, Nagy Emil czimzetes örvezetőt a 7. zászlóaljnál, Szemerjay Károly szakaszvezetőt a 3. zászlóaljnál, Vertán Csaba tizedest a 11. zászlóaljnál, Kiss József czimzetes tizedest a 68. zászlóaljnál, Maurovich Fábián czimzetes tizedest a 64. zászlóaljnál, Bálint Ferencz örvezetőt a 65. zászlóaljnál, Ferdinandy Béla czimzetes tizedest a 53. zászlóaljnál, Uhrin Imre czimzetes tizedest a 66. zászlóaljnál, Horváth József közhonvédet a 35. zászlóaljnál, Fábián Gyula őrmestert az 53. zászlóaljnál, Huszka József czimzetes szakaszvezetőt a 24. zászlóaljnál, Vaszkó György czimzetes örvezetőt a 66. zászlóaljnál, Schóna Ferencz tizedest a 31. zászlóaljnál, Gállik Kálmán Győző közhonvédet az 54. zászlóaljnál, Karpinecz Czirill czimzetes tizedest a 70. zászlóaljnál, Bencic Adolf őrmestert a 80. zászlóaljnál, Franczia Kiss Károly czimzetes tizedest a 65. zászlóaljnál, Mikecz Pál czimzetes tizedest a 36. zászlóaljnál, Balogh Imre czimzetes tizedest a 39. zászlóaljnál, Zec József közhonvédet a 90. zászlóaljnál, Prolic Mladen tizedest a 91. zászlóaljnál, Leschák Ágoston czimzetes tizedest a 73. zászlóaljnál; Szlovák Jenő tizedest a 7. zászlóaljnál; továbbá a m. kir. honvéd-gyalogság szabadságolt állományában hadapród-tiszthelyettesekké kineveztetnek: Sasvári Ármin 2. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Kerékgyártó István 41. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Janovecz Lajos 53. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Rédl György 1. zászlóaljbeli czimzetes szakaszvezető, Csopey László 35. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, gróf Festetics Benő 1. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Hajas József 7. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Golián Samu 7. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Pető Ignácz 7. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Szőke Ágoston 3. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Váczy István 39. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Kazinczy Lajos 40. zászlóaljbeli czimzetes tizedes, Gulácsi Lajos 44. zászlóaljbeli tizedes és Sztankóczy János 40. zászlóaljbeli czimzetes tizedes. Pink Ottó nógrádi 52. sz. honvédzászlóaljbeli szabadságolt állományu hadnagy, Bécsbe kiköltözés czéljából a magyar állam kötelékéből elbocsáttatván, a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg a 20. számu gyalogezred tartalékába áthelyeztetett.

TÁVIRATOK.

Nyiregyháza, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A szabolcsmegyei *48-as honvédegylet* mai népes gyülésén a *Görgei-ügyben* Krudi százados határozati javaslata fogadtatott el. Ennek értelmében a szabolcsmegyei 48-as honvédegylet ünnepélyesen kijelenti, hogy a meginditott illetéktelen mozgalmat roszalja, *Görgeire* a nemzet közvéleménye által kimondott *honárulási vádjait fentartja* s őt e hazára nézve erkölcsileg halottnak nyilvánitja. *Szomjas* József kormánypárti országgyülési képviselőnek és Fráter Sándornak a rehabilitáczió mellett beadott javaslatai kisebbségben maradtak.

Zágráb, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tartománygyülés holnapi ülésében legelső sorban a függetlenpárt által benyujtott inditvány kerül napirendre: hogy mindazokat a választásokat, melyek ellen kérvényt adtak be, még egyszer a tartománygyülésben tárgyalják. Ezután következik az osztályok által vitásoknak talált választások fölött való vita. A nemzeti párt klubja elhatározta, hogy Kumicsics (Starcsevics párti) varasdi választása megsemmittessék, minthogy Kumicsics mint isztriai, nem bir horvát polgári joggal. Az ellenzéki pártoknak az összes bizottságokban a tagsági helyek egy harmadát tartják fenn. A szerb klub házszabályainak módositásával legfőkép azt akarja elérni, hogy tagjai együttesen a nemzeti pártba lépjenek be. Az esetre, ha Voncsina osztályfőnök a bosnyaki kerületet tartja meg, a függetlenpárt Noviban Mazuranics volt bánt lépteti föl jelöltnek.

Zágráb, okt. 5. (O. É.) A nemzeti párt ma este tartott értekezletében folytatta az egyes osztályok előadói által az igazolási eljárásra nézve tett jelentéseket, és azokat, különösen a vitás választásokra vonatkozókat beható vizsgálatnak vetette alá, hogy a részrehajlásnak még látszatát is kerülje. Az értekezlet továbbá elhatározta, hogy a ház állandó bizottságainak megválasztásánál a Starcsevics-párt számára és a független párt részére egy-egy helyet fog fenntartani. A kijelölő bizottság ez ügyben holnap délután fog ülést tartani.

Bécs, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A gursydorfi (Szilézia) gyülést, melyen *Schönerer* közgazdászati reformokat akart fejtegetni, hatóságilag betiltották. A gyüléstermet csendőrökkel rakták meg.

Páris, okt. 5. A tengerészeti miniszteriumhoz *Courbet* tengernagytól Kelungból, okt. 3-iki keletlel távirat érkezett, melyben tudatja, hogy okt. 1-én a *Saint-Clémont* domb megszállásával *megkezdte a hadmüveleteket Kelung ellen.* Meglehetős kemény küzdelem után az okt. elseje és másodika közti éjjel a khinai csapatok a Saint-Clément dombtól nyugatra két védmüvet elhagytak, melyeket aztán a francziák kardcsapás nélkül szállottak meg. «Most erőditett állásokat készitünk itt magunknak, — irja a tengernagy. — Okt. 14-én a khinaiak keleti védmüve ellen kezdjük meg a müveletet. Veszteségünk eddig négy halott; egy eltünt, öten sulyos és nyolczan könnyü sebet kaptak. A lakosság a khinaiak veszteségét 80—100 halottra és 200—300 sebesültre becsüli. *Lespés* tengernagy okt. 2-án kezdte meg a támadást *Tamsin* ellen és ha lehet, megszállja a kikötőt.

Páris, okt. 5. Mint a «Temps» jelenti, *Courbet* tengernagy utasitotta Lespest, hogy Tamsui ellen óvatosan nyomuljon elő és csak akkor lépjen szárazra, ha kilátás van arra, hogy állását megtarthatja. *Arequipaból,* hol Canevaro tábornok, mint Caceres kiküldöttje parancsnokol, tegnapról kelt távirat jelenti, hogy a déli kerületek elismerik Caceres fenhatóságát. *Canevaro* kiáltványt bocsátott ki, melyben az alkotmányt jogosnak ismeri el, a Chilivel kötött békét mint bevégzett tényt elfogadja és végül azt kivánja, hogy büntettessenek meg azok, a kik, midőn az országot ellenség szorongatta, a törvényes kormányt megbuktatták és ama szerencsétlen szerződést aláirták.

London, okt. 5. A Reuter-ügynökség *Shangaiból* mai kelettel jelenti: A francziák megszállták *Ke-Lungot* és jelenleg *Tam-Suit bombázzák.*

Páris, okt. 5. A «Temps» és a «National» kiemelik, hogy a *lochnani* eset nem meglepetés eredménye, hanem egy elhatározott támadásnak kezdetét jelenti. Az ágyunaszád támadása tudniillik kémszemle volt, hogy az ellenség hordereje és állása kikémleltessék. Miután *Négrier* tábornok immár az ellenség haderejét ismeri, csapatait összpontositja és az ellenség ellen indul. *A francziák összecsapása a khinaiakkal legközelebb várható.*

London, okt. 5. Hir szerint a miniszteri tanács nem kedden, hanem már hétfőn fog megtartatni.

London, okt. 5. Mint az «Observer»-nek Kairóból jelentik, *Nubar* pasa tegnap válaszolt a hatalmak *tiltakozó jegyzékére,* kijelentvén, hogy az államadósság törlesztésének felfüggesztése az államkincstár helyzetére való tekintetből föltétlenül szükséges volt.

Kairó, okt. 5. A Reuter-ügynökség jelenti: Az államadóssági pénztár ellenőrző bizottsága által az egyiptomi kormány ellen inditott pörben az ellenőrző bizottság angol tagja megtagadta a közremüködést, és hir szerint magatartását legközelebbről igazolni fogja az egyiptomi államadóssági kötvények angol tulajdonosai előtt.

Nikolajev, okt. 5. A «II. Katalin» nevü vérteshajót ma bocsátották ünnepélyesen vizre *Alexis* nagyherczeg jelenlétében.

Bukarest, okt. 5. A rendkivüli ülésszakra összehivott kamarákban ma olvassák fel a király feloszlató rendeletét. A választótestületek nov. 6-ára, az uj kamarák pedig november 15-ére fognak összehivatni.

A KOLERA.

Róma, okt. 5. A tegnapi nap folyamán a következő kolera-esetek fordultak elő: az alessandriai kerületben 6 betegedési és 3 haláleset; az aquilai kerületben 2 betegedési és 3 haláleset; a bergamoi kerületben 11 betegedési és 5 haláleset; a bolognai kerületben 1 betegedési és 1 haláleset; a bresciai kerületben 4 betegedési és 2 haláleset; a campobassoi kerületben 2 betegedési eset a casertai kerületben 6 betegedési és 5 haláleset; a chietii kerületben 2 betegedési és 2 haláleset; a cremonai kerületben 15 betegedési és 16 haláleset; a cuneoi kerületben 28 betegedési és 11 haláleset; a ferrarai kerületben 6 betegedési és 4 haláleset; a genuai kerületben 41 betegedési és 24 haláleset (ebből Genua városában 20 betegedési és 20 haláleset, Spezia városában 4 betegedési és 1 haláleset; a mantuai kerületben 2 betegedési eset; a nápolyi kerületben 77 betegedési és 40 haláleset (ebből Nápoly városában 49 betegedési és 33 haláleset); az parmai kerületben 2 betegedési és 2 haláleset; a reggio nell' emiliai kerületben 1 betegedési és 2 haláleset és a rovigoi kerületben 2 betegedési eset.

Páris, okt. 5. A kelet-pyrenäi megyében tegnap 4 ember halt meg kolerában.

Madrid, okt. 5. Spanyol országban a tegnapi nap folyamán 2 ember halt el kolerában.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyvárad, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A nagyvárad-belényes-vaskóhi viczinális vasut mint részvénytársaság ma délelőtt tartotta alakuló közgyülését *Dőry* József br. főispán elnöklete alatt, körülbelül százötven részvényes jelenlétében. Az elnöki bejelentések után, melyek közül kiemelendő, hogy az engedményesek minden ellenszolgáltatás nélkül bocsátották át a koncessziót a társaság számára, az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása következett. Az előbbinek tagjai lettek Dőry József br. elnök, Szahlender Károly vezérigazgató, Beöthy Andor, Boicz Konstantin, Wessely József, Kubinszky Lajos, Lipovniczky Sándor, Reismann Mór, Sal Ferencz, Sarkady Tihamér, Tolnay Lajos, Incze János. Ezek közül Kubinsky, Sal, Reitmann és Sarkady az ügykezelő igazgatóságot alkotják Szahlender igazgató vezetése alatt. A kormány a kinevezés alá eső két igazgatósági tagságra Bedő Albertet és Riedlt nevezte ki. Egy igazgatósági állás egyelőre üresen hagyatott. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Fassie Tódor, Véghső Gellért, Vertán Antal; póttag Mezey Mihály. Ezzel a közgyülés véget ért.

Prága, okt. 5. (Az Egyetértés tudósitójának távirata.) Az *első cseh czukorfinomitó gyár* üzleti forgalma a mult év 175.697 forintnyi nyereségével szemben 10,979 forint veszteséggel zárul. A czukor-válság következtében márcziustól az őszi idényig a finomitás szünetelt.

Bécs, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** A mai vasárnapi magánforgalomban a hangulat kedvnélküli volt. Osztrák hitelrészvény 286.20—289, tartományi bank 101.50, *4% magyar aranyjáradék* 92.95—92.90 es 93.02½ után. — Egy órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 286.60, *4% magyar aranyjáradék* 93.02½.

Bécs, okt. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Gabnatőzsde.** A mai vasárnapi magánforgalom csak a két buzahatáridőüzletre s az uj tengerire szoritkozott. *Buza* árfolyama szilárd, később newyorki hirekre gyengült, majd ismét emelkedett. Buza őszre 8.11—8.19. Buza tavaszra 8.60—8.57 s záródott 8.58—8.60. *Tengeri* május—juniusra kerestetett s 6.19—6.22½ jött forgalomba.

Páris, okt. 4. (Esti terménytőzsde.) *Buza* folyó hóra 21.— frank (= 10.13 frt), novemberre 21.— frk (= 10.13 forint), november 1 4 hóra 21.25 frank (= 10.26 frt), első 4 hóra 21.40 frk (= 10.33 frt). — *Liszt* folyó hóra 45.40 frk (= 13.77 forint), novemberre 45.30 frk (= 13.74 frt), novembertől 4 hóra 45.30 frk (= 13.74 frt), első 4 hóra, 45.30 frk (= 13.74 frt). — *Olaj* folyó hóra 67.50 frk (= 32.57 frt), novemberre 68.— frk (= 32.81 frt), nov.—deczemberre 68.50 frk (= 33.05 frt), első 4 hóra 69.75 frk (= 33.66 frt). — *Szesz* folyó hóra 45.— frk (= 22.63 forint), novemberre 45 frk (= 22.63 frt), nov.—deczemberre 45 frk (= 22.63 forint), első 4 hóra 45 frank (= 22.63 forint). — (Átszámitási árfolyam 100 frk vista 48.25 frt.) Szállitási díj: Budapestről 8.27 frk = 3.93 frt. Bécsből 7.87 frank = 3.74 forint.

Newyork, okt. 4. (Kabelsürgöny.) Petroleum New-Yorkban októberre 8, Philadelphiában októberre 8. — Liszt 3.35. — Piros őszi buza helyben 89.— (= 8.09 forint), októberre 87½ (= 7.96 forint), novemberre 89⅛ (= 8.10 frt), deczemberre 91⅛ (= 8.38 frt) 100 kilókint. Tengeri 63. Gabonafuvardij imperial quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3¾ (= 1.06 frt 100 kilókint.)

ÜZLETI HETI SZEMLE.

MÁSODIK RÉSZ.

— okt. 4.

Lisztüzlet. Az e heti üzletben az irányzat ismét felette lanyha volt és sem finom vagy közép, sem pedig barna fajokban nem jöttek létre kötések. Takarmánylisztekben szintén lanyha hangulat, de élénkebb forgalom volt.

Mai árjegyzéseink a következők:

	0 sz.	1	2	3	4	5	6
frt	16.80	16.20	15.80	15.—	14.40	13.40	12.40
sz.	7	8	8½	8½	9	F	G
frt	11.80	10.80	9.80	7.—	6.—	3.70	3.20

100 kilo után összsuly tiszta suly gyanánt.

Hüvelyes vetemények és termények. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Az üzlet nyugodt volt, az árak nem változtak.

Bab kevés érkezett; nagy fehér 9.75—10.25 frt, törpe 11—11.50 frt.

Lencse zsizsikes 7—9 frt, zsizsikmentes 11—12 frtig kináltatik.

Borsó. E czikkből még nem érkezett uj áru.

Köles nyugodt, magyar 6—6.50 frt.

Köleskása után jó kereslet volt, ára 11—11.50 frt, hántolt 1 frttal drágább.

Mák kék 26—28 frt, szürke 23.50—24.50 frt.

Moharmag stagnál.

Köménymag 29—30 frtig jegyeztetik.

Szilva. A szilvaüzlet e héten határozottan lanyha irányu volt. A hozatalok nagyobbodtak, a kinálat sürgős volt, s az import urök elhatározták, hogy minden ajánlatot elfogadnak, mit az exporteurök észrevevén, mintegy 4000—5000 mmázsát vettek nyomott árakon. Eladatott: 90—100 darabos 10.25 frton, 80—85 darabos 12.50 frton, könnyü 110—120 darabos 9 frton, továbbá mintegy 1000 mm. boszniai október—novemberre 9 frtjával. Miután a sürgősen kinált tételek elhelyeztettek, s a hozatalok kisebbedtek, az irány javult, s a tulajdonosok ¼—½ forinttal magasabb árakat követelek, mi a forgalmat megakasztotta.

Szilvaiz szlavoniai mintegy 200 hordó 21.50—21.25 frtig, bánsági 19.50 frtjával kelt el, mely árakon többet is kinálnak.

Szeszüzlet. Szilárd irányzat mellett az árak kissé emelkedtek, a belföldi fogyasztás nagyobb vételkedvet tanusitott, ellenben kivitelre az érdeklődés még mindig csekély. Mai árjegyzéseink: Nyers szesz finomitóknak 28.75—29.25 frt, nagyban 29.50 frt, fogyasztásra 30—30.25 frt. Élesztő szesz 31.50—32 frt, finomitott szesz 1.75—32 frt. Az árak 10,000 liter százalék szerint hordó nélkül első költségek, budapesti vasuti állomásokon átadva jegyeztetnek.

Gyapjuüzlet (Az «Egyetértés» tudósitása.) Egy külföldi czég számára e héten mintegy 500 mm. részint jobb fésüs gyapju, részint silányabb posztógyapju kelt el 85—86, illetőleg 72—78 frtjával. Egy szász kártoló 100 mm. silányabb fésüs gyapjut vett 70 frtjával, katonai posztó gyártásra mintegy 100 mm. silányabb egynyiretü 65 frtjával és 100 mm. hegyi és hevesi kétnyiretü nyári gyapju kelt el 74—75 frtjával és kevés baranyai 58—60 frtig. A jegyzett árak az eddigieknek felelnek meg, de inkább a vevők előnyére hajlanak.

Petroleum. Daczára a valamivel nagyobb fogyasztásnak, az árak e héten változatlanok maradtak és amerikai petroleum ára vám nélkül 12—12.25 frt 100 kilónkint. Belföldi gyártmány, mely már nagyon alacsony hőmérséknél meggyul, ¾—1 frttal olcsóbban kináltatik. A vám importált finomitott áru után 10 frt aranyban, a vámhivatali leszámitás a hordóra 18%.

Sertésüzlet. (Az első magyar sertéshizlaló részvénytársaság jelentése az «Egyetértés» részére.) Daczára annak, hogy az árunak e héten jobb kelete volt; az üzlet a nagy kinálat miatt mé is vontatott maradt s az árak ismét valamennyi fajnál estek. — *Heti átlagárak:* magyar válogatott áru 260—320 kilós 42½—44 kr, 180—250 kilós 43½—45 krajczár, öreg 300 kilónál nehezebb 42 krajczár, vidéki sertés 43—45 kr. — Az átmeneti forgalomban: szerbiai 44½—47 kr., romániai 44—47 kr. kilogrammonkint. — *Takarmányárak:* tengeri 6.60 frt, árpa 6.60 frt Kőbányáról. *Helybeli sertésállomány:* szept. 26-án maradt 94445 darab. *Felhajtatott* az alvidékről kövér 1266 db, Szerbiából 3402 db, Romániából 76 db., a magyar államvasutakon kövér 2014 darab, makkos 76darab, a budai vámnál 59 darab, összesen 6893 darab. *Elszállittatott:* a felvidékre 325 db, Bécsbe 2693 db., Csehországba 684 db., Bodenbachon át 563 db., Ruttkán át 3344 drb., Dél-Németországba 62 db., budapesti fogyasztás 2482 db., kültelki fogyasztás 300 db, a magyar államvasutakon 326 db. összesen 10679 db, maradt tehát 90659 db. A részvényszállásokban van 18666 drb sertés. Az egészségügyi és átmeneti szállásokon szept. 26-án maradt 8912 db., érkezett szerbiai 3402 db, romániai 76 darab, elszállittatott 3119 darab, maradt 9271 db, és pedig 5186 db szerbiai és 4085 db romániai. Az egészségügyi szemléknél január 1-től a mai napig 813 drb sertés tiltatott el a fogyasztástól s adatott át technikai czélokra.

Élelmiszerek. *Baromfi.* A mult heti lanyha irány következménye szállitóink nagyobb óvatosságában mutatkozott, kik most jobb minőségü és csekélyebb mennyiségü áruval látták el piaczunkat. A kereslet mind a mellett nem volt élénk és az árak változatlan állapotot tüntetnek elő. Vágott libákban a forgalom élénk volt, az árak állandók. *Vaj.* A kedvező időjárás s csekély szállitmányok élénkitették a forgalmat s készleteink szilárd árak mellett keltek. — *Tojás.* Ámbár az összes piaczok iránya szilárd volt, vevők mégis engedményeket kivántak, de tulajdonosok ezt nem akarták megadni, csak a kereslet és kinálat közti szép összhang menthette meg az árakat a sülyedéstől. — *Burgonya.* A forgalom élet nélküli s az árak változatlanok. — *Vad.* Kisebb részletekre szoritkozott csekély forgalom mellett. Jegyzéseink következők: liba vágott 4.40—4.80 frt, élő 5.20—5.60 frt, kacsa hizott 1.80—2.10 frt, sovány 90 kr 1 forint, tojás, kosáráru 35—36 drb, ládaáru 36—37 drb 1 frtért, vaj I. r. 82 frt, II. r. 70 frt, burgonya 1.80—2.30 forint métermázsánkint

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A pozsonyi marhavész.** Az osztrák kormány, mint megbizható forrásból jelentik, a Magyarország ellen elrendelt határzárt 21 napig minden körülmény közt fenn fogja tartani. Ezt kell következtetni egy bécsi lapnak következő közleményéből is, melyben ezeket irja: Pozsonyból jelentik, hogy az ottani marhavásárt október 8-án ismét megnyitják. Ugy látszik, a magyar vásári hatóságok és marhahizlalók azt hiszik, hogy addig ismét meg lesz engedve Pozsonyból Bécsbe marhát szállitani. Ez a hit az osztrák törvény nem ismerésén alapul, mert a vesztegzári rendszabályoknak, melyeket a marhavész gyanuja miatt Alsó-Ausztriában elrendeltek, törvényszerüleg addig kell érvényben maradnia, mig a marhavészt teljesen megszüntnek tekinteni nem lehet. Hogy mikor áll be ez az időpont, azt a marhavész-törvény pontosan meghatározza; a mennyiben a 32-edik szakasz igy szól: A marhavész megszüntnek nyilvánitandó, ha a marhavész következtében beállt utolsó elhullási vagy *marhavész, vagy ennek gyanuja miatti lebunkózása óta husz nap alatt ujabb betegedés nem konstatáltatott* s ha a fertőtlenités az erre vonatkozó rendszabályok pontos figyelembe vételével történik.» Mint látszik, a törvény nem ismer különbséget a között, hogy tényleg megállapittatott-e a marhavész vagy csak annak gyanuja forgott fönn. Igy a legjobb esetben is, ha tudniillik ugy gyanus jelenségek mutatkozni nem fognak. Pozsonyból Bécsbe csak október 19-től kezdve, azaz szeptember 29-től számitott 20 nap mulva lehet ismét marhát szállitani. A határzár következtében Magyarország egész juhkivitele Francziaországba, a mely ez időszakban hetenkint 10—12,000 darabra rug, egyelőre megszüntettetik, mig pl. juhok Oroszországból, a hol pedig nyilvánvalón ragály uralkodik, minden akadály nélkül szállithatók Ausztrián át Francziaországba. Az alsó-ausztriai helytartóság tegnap közzétett rendeletének egyik további következménye az a körülmény, hogy a magyar szarvasmarhát, mely nem Pozsonymegyéből és Erdélyből, hanem Magyarország más vidékéről érkezik Bécsbe, mindjárt ott le kell vágni mert a fölhajtás meg van tiltva. Az osztrák vidéki mészáros tehát a magyar marhát nem használhatja, kénytelen más vidékről jövő marhát használni, a melyre ily körülmények közt ár tekintetében praemium nyujtatik. — A *Bud. Corr.* esti kiadása irja: Vonatkozással az alsó-ausztriai helytartóság október 3-án kelt rendeletére, a melynek értelmében az alsó-ausztriai *határ*, Pozsonymegyéből jövő marhaszállitmány előtt *elzáratik*, az osztrák belügyminiszter arról értesitette távirati uton a magyar kereskedelmi miniszteriumot, hogy *vágómarha vasuton, ha az ólompecséttel ellátott vaggonban van*, nemcsak Marcheggen és a déli vasuton, Bécs-Ujhelyen, hanem a Lajta melletti Bruckon át *a magyar állami vasuton is* — mely utóbbi vonal az emlitett rendeletből csak feledékenységből maradt ki, *szabadon szállitható Bécsbe* és a beviteli tilalom is csupán addig fog érvényben hagyatni, a mig hiteles hatósági jelentés nem érkezik, hogy Pozsonymegyében a marhavész gyanuja megszünt. A magyar hivatalos közegeknek talán tulmenő elővigyázata és tulbuzgósága — a melyet azonban marhavész esetekben megróni sohasem lehet — inditották az osztrák hatóságokat még nagyobb tulbuzgóságra. Tény az, hogy hivatalosan marhavészről sehol sem volt szó, hanem csak annak gyanujáról, igy tehát teljesen alaptalan marhavészről Pozsony megyében egyáltalában szólani is. E hét folyamában — a napot még nem határozták meg — Pozsonyban a marhavásár minden bizonynyal ismét meg lesz tartható.

⁂ **Az első magyar általános nyugdijegyesület** ma délelőtt tartotta meg első alakuló közgyülését *Novelly* Antal elnöklete alatt az iparosok körének gyüléstermében. Az egyesület alkalmat fog nyujtani arra, hogy bárki kor és nembeli különbség nélkül a lehető legkisebb, de legalább egyszerre befizetett egy forintnyi tőke által magának a befizetéshez arányositott 4—4000 perczentig emelkedő nyugdijat biztosithasson, vagy halála után nejének, gyermekeinek. A megalakulás megtörténvén, a választás eredménye következő lett: elnök *Novelly* Antal, alelnökök dr. *Morzsányi* Károly, id. *Kokesch* Sándor, választmányi tagok *Radocsay* Ferencz, *Szohner* Károly, *Obermayer* Lajos, *Parall* Ferencz, *Barta* László, *Prohászka* Ferencz, *Chualla* Imre, *Kölber* Alajos, *Umbach* Rezső, *Henszlmann* Kálmán, *Tihanyi* Béla, dr. *Kosaczky* Arnold, *Komáromy* Ignácz, *Kucsera* György, *Weinszeisz* Lajos, *Rauscher* János, *Lédeczy* Sándor, *Nádasy* György, továbbá 10 póttag, a felügyelő bizottság *Kerstinger* György, *Komlósy* Béla, *Kalivoda* Ferencz, *Csellár* István és két póttag. Ezután bejelentetik, hogy eddig 150 tag van aláirva; a legközelebbi gyülést a választmány fogja összehivni s akkor bővebben fogják részletezni a befizetési szabályzatokat.

⁂ **A m. kir. államvasutak** igazgatóságától vett értesülés szerint a debreczen-hajdunánási helyi érdekü vasut mely általa üzembe vetetett, Debreczen, Debreczen-Vásártér, Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Dorogh és Hajdu-Nánás személy, podgyász, gyors- és teheráru forgalomra berendezett állomásokkal, továbbá Szt.-György a személy- és podgyász felvételre berendezett kitérővel f. év október hó 5-én a nyilvános forgalomnak átadatik. A személyszállitó vonatok a már közzétett menetrend szerint fognak közlekedni.

⁂ **Munkás börze.** A brüsseli polgármester Belgium kereskedelmi kamaráinak és munkásegyleteinek elnökeihez körlevelet intézett, melyben egy munkástőzsdének Brüsszelben való felállitására hivja fel figyelmüket. A körlevél tartalmának lényege ez: A brüsszeli polgármesteri hivatal egy munkástőzsde tervét készitette. Ennek az intézménynek az volna a czélja, hogy kizárólag a munkások érdekében a munkaszükségletről, a munkakinálat és munka után való kereslet, munkabér és a munkások exiztencziájának feltételei felől a legfontosabb adatokat czentralizálja. E tőzsde a munkások elhelyezését s a munka közvetitését megkönnyitené, rendesebbé és gyorsabbá tenné, a gyakori és hosszabb munkanélküliséget kevésbitené, végre pedig a munkásoknak előnyösebb és képességeikhez mértebb alkalmaztatást szerezne. A polgármester kiemeli, hogy az ily tőzsde létesitésének szükségességét már többször fejtegették a sajtóban. A polgármesteri hivatal közbenjárását szükségesnek tartja, hogy az intézmény jövője biztosittassék. Az előkészitő munkához azonban az emlitett testületek közremüködését is szükségesnek tartja, s mindenekelőtt véleményüket kéri.

⁂ **Az időjárásról** hivatalos heti jelentése a budapesti központi időjelző állomásnak október 4-én: *Európában* a közelebb mult héten a nagy légnyomások (egyik Észak-Oroszország, másik Spanyolország és az Alpesek felől jöve) Közép-Európában többnyire egyesülve maradtak, mert a depressziók által, (melyek részint Skóczia, részint a Fekete tenger felől három izben is előnyomultak a Kárpátok felé), csak részben és rövid időre nyomattak vissza. Ezért esők egyfelől északnyugaton a brit és svéd területen, másfelől délkeleten a Fekete tenger környekén — és olykor az ezeket összekötő, észak-nyugot-délkeleti vonalban — voltak inkább. Ellenben a kontinens délnyugati és északkeleti részei szárazabban maradtak. A szelek északnyugaton, az itteni erélyesebb depressziók mellett, gyakran viharosak voltak. A hőmérséklet általában csekély hullámzást mutatott. *Hazánkban* többnyire nagy légnyomás alatt, eleinte északnyugatias, később keletiessel váltakozva tartósan északias szelek mellett, az idő a héten nagyobb részt csendes, derült, száraz volt, szórványos esők a hét első pár napjaiban délkeleten és a hét végén az északnyugati felben voltak. Egi háboru jégesővel a hét elején Beszterczéről jelentetett. Az éjjeli hőmérséklet lassan, kiss alább-alább szállt. Az időjárási tényezők jelen állásában a jövő hétre, ennek elején szórványos esőkkel változó, szeles, utána a hét közép táján derült, szárazabb, a Kárpátok közelében éjjeli dérrel hüvösebb időt várhatni, mely a hét vég e felé ismét esőkkel változóbb és szelesebb lesz.

IPARÜGYEK.

— **A fővárosi iparrajziskolák** érdekében a tanácshoz benyujtott javaslatot a napokban tárgyalta a tanács s belátván az abban kért ujitások czélszerü voltát, azokat kivitelre el is fogadta s már hozzá is fogtak az intézet helyiségeinek a javaslat értelmében való átalakitásához. Az intézet *épitészeti* szakosztályát, mely szakra az idén oly tömeges volt a jelentkezés, hogy több mint 100-at a jelentkezők közül vissza kellett utasitani, bőviteni fogják olyformán, hogy első sorban az intézet egyik tágas folyosóját tanteremmé fogják átalakitani, másodsorban pedig a beszüntetett kötő-utczai elemi iskola helyiségeit ipariskolai tantermekké alakitják át. — Mindkét uj helyiséget világitás, szellőztetés és fütés szempontjából lehető legkényelmesebben kell berendezni. Ezenkivül volt gondja a tanácsnak, hogy a tanulók számához képest kellő tanerők se hiányozzanak ez okból ujabban következő tanárokat alkalmazta az intézetnél: *Györgyi* Kálmán okl. középiskolai tanárt a felsőbb szabadkézi rajz-osztályhoz, *Lechner* Gyulát a női szabadkézi rajzosztályhoz, *Csizik* Gyulát az előkészitő fiu rajzosztályhoz, *Müller* Pált a keramiai osztályhoz gyakorlati szaktanárnak, továbbá egy tanárt az épitészeti szak szerkesztési osztályhoz és egyet az elhunyt *Gaál* Lajos helyébe a diszitmény festészeti osztályhoz. Örvendetes, hogy a tanács e virágzó intézetet, melyet ugy látszik, egy kissé elhanyagolt, most ujból pártfogásába veszi s annyi törekvő fiatal iparosnak nyujt alkalmat a kiképeztetésre.

— **Az iparművészeti iskola** dekorativ festészeti szakosztálya a napokban nyilt meg a Teréz-körut egyik bérházában. Az intézet czéljaira hat terem áll itt rendelkezésre, melyeknek berendezésén most dolgoznak *Feichtinger* József tanár tervei szerint, ki a nyáron az iparművészeti iskolák tanulmányozása czéljából hosszabb utat tett külföldön. Az uj intézet iránt meleg érdeklődés mutatkozik, a mit bizonyit az is, hogy rövid idő alatt 60 növendék jelentkezett. Az intézet különben *Keleti* Gusztáv igazgatása alatt áll s a dekorativ festészeti szakosztály tanára *Fichtinger* József, a rézmetszészeti osztályé pedig *Dobi* Jenő.

— **A bérkocsis-ipartársulat** október 10-én d. u. 3 órakor akáczfa-utcza 13. sz. a. rendkivüli közgyülést tart, a melyen a felett fog határozni, hogy az uj ipartörvény értelmében az összes bérkocsisok részvéte mellett megalakul-e ujra. Ha nem, az 1717 óta fennálló ipartársulat feloszlik.

— **Czimerhasználat.** A m. kir. miniszter *Takáts G. Vendel* zólyomi pipagyárosnak és *Cshember C. és fiai* budapesti hidmérleggyáros czégnek, Magyarország külön czimerének használhatását, az 1883: XVIII. t.-cz. alapján megengedte.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

— **A kiállitás ügyeiről** a Bud. Corr. következőket irja: A *jövő évi országos kiállitásra* oly sok kiállitó jelentkezett és daczára a helyek leszállitásának, még annyi területre volna szükség, hogy a főváros által a kiállitás czéljára átengedett hely elégtelennek bizonyul, annál is inkább, mert minden oldalról a fenvőerdőcske kimélése kivántatik. Ennek következtében az országos kiállitási bizottság azzal a megkereséssel fordult a fővároshoz, hogy a kiállitás részére engedtessék még át további alkalmas terület, a hol a szükséges pavillonok felállittathassanak és e czélra a városliget ama részletét hozta javaslatba, a hol a lövészbódék, bábszinházak stb vannak, kivéve a kis kioszkot. A főváros képviselői és a kiállitási bizottság tagjaiból alakult vegyes bizottság legközelebb megtekinté az emlitett helyet és egyértelmüleg oda nyilatkoztak, hogy az a tér az országos kiállitási bizottság rendelkezésére bocsátható, ha az, a jelenleg ott levő bódéknak a város által megjelölendő más helyre való áthelyezéséről gondoskodni fog. Gróf *Széchenyi* földmivelés, ipar s kereskedelemügyi miniszter néhány nap előtt a kiállitási épületeket behatóan megvizsgálta s *Trefort* miniszter is künn volt e napokban.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A sóskuti kőbánya-részvénytársaság**, mint hirlik, még e hó folyamán fog rendkivüli közgyülést tartani, melyben az igazgatóság a *felszámolást* fogja inditványozni. A székesfehérvári káptalannal kötött szerződés a káptalan beleegyezésével egy konzorczium tulajdonába megy át, melylyel már ideiglenes szerződés is köttetett. E szerződést jóváhagyás végett a közgyülés elé terjesztik.

** **A temesvári kereskedelmi és iparkamara** október 2-án tartott közös üléséről irják nekünk: Buziási *Eisenstädter* Ig. S. kamarai elnök több rendbeli előterjesztésének tudomásul vétele után a titkár olvasta föl jelentését, melyből kitünik, hogy az utóbbi ülés óta 1226 ügydarab érkezett be, melyek a mai napirend tárgyainak kivételével mind elintéztettek. Kamarai illeték czimén ez idő alatt 1378 frt 65 kr folyt be. — Julius 8-ától szeptember végéig a kamarai kerület iparhatóságai által, és pedig kereskedők részére 161, iparosok részére 272 iparjegy szolgáltatott ki. Bejegyeztetett 32 egyéni és 15 társas czég; ellenben kitörültetett 4 egyéni és 1 társas czég. A kamara felterjesztésére a közlekedésügyi miniszterium a Perjámos-Lovrin-Nagykikinda közt fenállott és rövid idő előtt beszüntetett kocsipostai közlekedést f. é. okt. 1-jével ismét visszaállittatta. A kamara megkeresésére az osztr. magy. államvasut-társaság a temesvári vasuti állomásokon távbeszélő (telephon) készülékeket állitott fel. A titkár jelentése helyeslő tudomásul vétele után felolvastatott a keresk. miniszteriumnak az *uj ipartörvény végrehajtására* vonatkozó leirata. A kamarai titkár inditványára elhatároztatott, hogy tekintettel a törvény messzeható fontosságára, a kamara részéről a törvény végrehajtására vonatkozólag kezdeményező, irányadó és tájékoztató müködés fejtessék ki és e czélból a kamara mindkét osztályából, és pedig az alelnökökön kivül 4—4 tagból álló állandó bizottság küldessék ki, melynek feladata leend, a törvény végrehajtására vonatkozó összes teendőket haladéktalanul elintézni, az alakulandó ipartestületek részéről beérkező alapszabályokat megvizsgálni, és az iparhatóságokkal tanács- és irányadó folytonos összeköttetésbe lépni. Felmerülő elvi kérdések eldöntés végett a kamara közös ülései elé terjesztendők. Az ekként szervezett bizottságba, mely a kamarai elnök vezetése alatt áll, tagokul megválasztattak: a kereskedelmi osztályból: Babusnik Ágoston alelnök, Gotthilf Ede, Baader Henrik, Tedeschi János és Skoza Nándor, az iparosztályból: Steiner Károly alelnök, Sinkovich György, Hinterseer Ulrik, Gauppi Ferencz és Dollveth Dávid. A bizottság jegyzőjéül Strasser Albert kamarai titkár rendeltetett ki. — A keresk. miniszterium a kamara ama határozatát, melylyel a jövő évi országos kiállitásra és pedig a nemzeti háziipar csoportjai részére 300 frtot megszavazott és a miniszterium rendelkezésére bocsátott, köszönettel vette tudomásul és elrendelte, hogy ez összeg mindenekelőtt a kamarai kerületben készitett kiállitási tárgyak beszerzésére forditassék és az illető tárgyak a kiállitás berekesztése után a Budapesten létesitendő háziipari muzeum részére adassanak át. A keresk. miniszterium felhivta továbbá a kamarát, hogy a kiállitási bizottság által a háziipari kiállitási bizottság által a háziipari kiállitás tárgyában megbizottként kiküldött *Strasser* Albert kamarai titkárt, ki ezen kiállitási csoport szervezésével és a szükséges tárgyak megrendelésével és beszerzésével megbizatott, a kamarai kerületbe küldje ki, hogy a szükséges intézkedéseket idejekorán megtegye. Végül felhivta a miniszterium a kamarát, hogy a megszavazott 300 frtnyi összeget nevezett titkárnak nyugta mellett adja át, ki is annak hovaforditásáról, valamint hivatalos kiküldetésének eredményéről közvetlenül a kiállitási bizottságnak számadást, illetve jelentést tenni tartozik. A miniszteriumnak mindezen intézkedései augusztus és szeptember hónapok folyamán teljesittettek és a bekivánt jelentés felterjesztetett. — A *borovicsi* kereskedők és iparosok kérvénye egy távirda-állomás felállitásának kieszközlése iránt a miniszteriumnál legmelegebben pártoltatni határoztatott.

** **Az osztrák-magyar bank** legujabb heti kimutatása szerint a bank kölcsönüzlete szeptember utolsó hetében ismét nagyobb mértékben vétetett igénybe, minek oka természetesen az októberi szelvény. A leszámitolási üzlet 12.25 millió forinttal, a kézizálog üzlet 1·8 millió forinttal emelkedett. A leszámitoló üzlet emelkedéséből a bécsi főintézetre 5·3 millió frt, az osztrák fiókintézetekre 1·6 millió, a budapesti főintézetre 4·6 millió frt, a magyar fiokintézetekre 0·58 millió forint esik. Szeptember három első hete alatt a leszámitoló üzlet 9·5 millió forinttal csökkent. Augusztus végéhez képest a leszámitoló üzlet állása szeptember végén 2·6 millió forintnyi emelkedést mutat. A papirforgalom természetesen szintén emelkedett; a bank ugyanis 10·3 millió forintnyi bankjegyet és 2·38 millió forintnyi államjegyet adott ki. A tiszta tartalék szeptember 30-án 27·89 millió forintot tett, az előző heti 38·2 millió forint ellenében, a rendelkezésre álló jegykészlet 31·2 millió forintot, az összes tartalék pedig 47·9 millió forintot az előző heti 59·5 millió forint ellenében. — 1883. szept. 30-án a bankjegyforgalom 367·2 millió forintot képviselt, a leszámitoló üzletben 162·3 millió forint, a kézizálog üzletben 25·1 millió forint volt beruházva. A tiszta tartalék 31·8 millió, az összes tartalék 36·3 millió forintra rugott.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Schenk* Sámuel füszerkereskedő Aradon, Weinrich Mór Bécsben illetőleg Weinrich K. Perekben; *első bánsági szeszés élesztő gyár* Temesvárott, Urban F. J. kereskedő Prágában, Bettelheim és Berger női szabó Bécsben, Bohler Venczel férfiszabó Plattenben.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Október 5. —

Gabonatőzsde.

— Vasárnapi magánforgalom. —

Készáruban ma, minthogy a gabonacsarnok zárva maradt, nem volt üzlet.

Határidőüzlet mérsékelt volt, az irány daczára alacsonyabb külföldi gabonaáraknak, szilárd maradt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 2000 mm. 7.88 frt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 1000 mm. 8.41, 8.42 és 8.41 forinton.

Uj buza 1885. szeptember—októberre 1000 mm. 9 forint.

Uj tengeri május—juniusra mintegy 15,000 mm. 5.78, 5.80, 5.78, 5.79 és 5.78 frton.

Szokványzab tavaszra 2000 mm. 6.36 forinton.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	7.86—7.88
Szokványbuza tavaszra	8.40—8.42
Uj tengeri május-juniusra	5.77—5.79
Szokványzab őszre	6.14—6.16
Szokványzab tavaszra	6.35—6.37
Káposztarepcze augusztus-szeptemberre	—.——.—

Értéktőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

A mai értéktőzsdei magánforgalom gyenge volt és lanyha irányt követett. Osztrák hitelrészvény 287.20—286.40 közt ingadozott, magyar hitelbank 285.50 és 285.25 közt váltakozott, magyar 4 százalékos aranyjáradék 92.92½, magyar papirjáradék 88.60—88.62½.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.40—286.50, magyar hitelbank 285.25—285¾, magyar 4 százalékos aranyjáradék 92.92½—92.95, magyar papirjáradék 88.62½—88.65.

RAKTÁRHÁZI KIMUTATÁS.

A cs. k. szab. osztrák államvasuttársaság budapesti pályaudvarában levő raktárházak áruforgalmáról a következő kimutatást veszszük:

	Gabna	Repcze	Különféle	Összesen	Biztositási érték forint
	métermázsa				
Raktár-állás 1884-ik aug. 31-én	29844	41084	6931	77859	925475
Beraktároztatott 1884. szeptember 1—30-ig	95602	11400	18248	125250	1293610
Összesen	125446	52484	25179	203109	2219085
Kiraktároztatott 1884. szeptember 1—30-ig	36914	10387	7715	55016	686787
Raktár-állás 1884-ik szeptember 30-án	88532	42097	17464	148093	1532298
Átlagos napiforgalom				6009	

A Budapest fővárosi közraktárak forgalmi kimutatása.

1884. szept. hó 16-tól bezárólag 30-ig.

Az áruk megnevezése	Készlet	Beraktározás	Kiraktározás	Fennmarad
	métermázsákban			
Buza	58595	44233	15995	86833
Rozs	15123	7791	11523	11391
Árpa	11414	9688	5843	15259
Zab	814	1520	1172	1162
Tengeri	6550	2904	597	8857
Repcze	46310	2038	5315	43033
Köles	289	—	289	—
Bab és borsó	1334	1208	980	1562
Magvak	549	155	308	396
Bükköny	55	—	55	—
Liszt és korpa	18614	820	264	19070
Szilva és szilvaiz	8376	1965	235	10106
Dubacs és valonea	—	100	—	100
Czukor	675	—	25	650
Kávé	943	271	128	1086
Egyéb gyarmat- és füszeráruk	135	179	61	253
Kézmüáruk	44	—	8	36
Bőr- és bőráruk	81	—	7	74
Gyapju és gyapot	139	105	51	193
Zsir és zsiradék	1508	—	416	1092
Olajok	254	—	56	198
Vas és vasáruk	929	—	101	828
Czement és földnemek	23	209	143	89
Bor	232	—	25	207
Dió	—	—	—	—
Fa	8	—	—	8
Olajpogácsa	—	—	—	—
Dohány	38057	1112	1053	38116
Különfélék	2497	477	440	2534
Összesen mmázsa	213548	74775	45190	243133
Biztositási érték frtban	2349310	727150	438540	2637920

Naponkinti átlag: a beraktározásnál: 4985 mm. és 48477 ft bizt. ért.; a kiraktározásnál: 3013 mm. és 29235 ft bizt. ért.

A magyar leszámitoló- és pénzváltó-bank vidéki közraktárainak forgalmi kimutatása.

	Összesen métermázsa	Biztositási érték forint
I. Szegedi közraktárak. 1884. szept. 15-től 30-ig bezárólag		
1884. szept. 15-én készlet	11917	18900
» « 15-től 30-ig beraktároztatott	1748	14400
A készlet tett mindössze	13665	203500
1884. szept. 15-től 30-ig kiraktároztatott	—	—
1884. szept. 30-án fennmaradt	13665	203500
II. Temesvári raktárak. 1884. szept. 15-től 30-ig bezárólag		
1884. szept. 15-én a készlet	20153	161415
« « 15-től 30-ig beraktároztatott	15561	118950
« a készlet tett mindössze	35714	280365
« szept. 15-től 30-ig kiraktároztatott	9725	70070
« szept. 30-án fennmaradt	25989	210295
III. Barcsi raktárak. 1884. szept. 15-től 30-ig bezárólag		
1884. szept. 15-én a készlet	11326	91840
» » 1-től 15-ig beraktároztatott	6838	54400
A készlet tett mindössze	18164	146240
1884. szept. 15-től 30-ig kiraktároztatott	2446	19350
1884. szept. 30-án fennmaradt	15718	126890

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az állat-gyógyszerek árának leszállitása** érdekében a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez a vasmegyei gazdasági egyesület feliratot intézett, a melyben felhivja a miniszter figyelmét arra a körülményre, hogy nemcsak köznépünk, hanem müveltebb osztályu gazdáink sem veszik az állatorvosok segélyét oly mérvben igénybe, mint az állatállományunk megóvása tekintetéből kivánatos volna. Ennek egyik főokát az egylet az orvosszerek rendkivüli drágaságában találja s utal a szomszéd államokban és Ausztriában is fennálló azon kormányintézkedésekre, melyek szerint állatok részére kiszolgáltatandó orvosszerek állatorvosok rendelvényére a gyógyszertárakban is olcsóbb árban számittatnak, mint ha ugyanazok a szerek emberek gyógyitására rendeltetnek. E körülmény oka abban fekszik, hogy az állati organizmus sokkal nagyobb adagu gyógyszereket igényel s kevésbbé tisztitott, finomitott szereket is káros következmények nélkül elbir. Mindezeknél fogva kéri a minisztert, hogy a belügyminiszternél járjon közbe, hogy ehhez hasonló intézkedés hazánkban s minélelőbb életbeléptettessék és ez által gazdaközönségünk oly sokoldalu terheinek egyikén részben könnyitve illetőleg nekik a lehetőség megadva legyen, hogy értékes állatállományuk fenntartására kevesebb költséggel megtehessék mindazt, mit a tudomány és tapasztalat utmutatása mellett megtenni lehet.

Orosháza, okt. 3. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A cséplési munkák teljesen befejeztettek. Két hét óta a tengeri törés van napirenden, mire az idő igen kedvező. Az eredmény előreláthatólag jó leend. Egyes gazdák 100—150 vékát kaptak 1200 négyszegöles holdankint. Minőségre kitünő, a száraz és meleg idő tökéletesen megérlelte. A tengeri-termés nagyban fogja pótolni a más gabnanemekben szenvedett hiányt. — A szép idő következtében egyéb nyári vetemények is betakarittattak, melyek mind jó termést eredményeztek. Szőlőgazdáink egyre szüretelnek, ez idén sok és jó bor lesz. Az őszies alá való szántás minden akadály nélkül történik. Ma virradóra pár órai eső volt, de a szántásra több kellene ebből az aldásból. A gabnaüzletet illetve nem igen kedvezőt lehet jelenteni. Miután az árak nagyon csekélyek, s a forgalom sem igen élénk, csak az ad el, a ki utalva van vá, de a földmivelők tulnyomó része jobb árakat remélve, igen tartózkodók. Ilyen csekély ára már régen nem volt a buzának, mint most. Jegyzések a következők: buza minőség szerint 6.50—7.50 frtig, árpa 5 forintig 100 kilónkint, csöves tengeri 50—55 kr. vékánkint.

BORÁSZAT.

*** **A negotini festő-szőlő nálunk.** A kecskeméti állami szőlő-telepen e hó 3-án, mint nekünk irják, egy bizottság, a melynek tagjai *Miklós* Gyula kir. tanácsos, borászati kormánybiztos, *Csilléry* Benő, gazdasági egyesületi elnök, *Weny* János ker. fillokszera felügyelő, *Koritsánszky* János, a telep igazgatója és *Gábor* József asszisztens voltak, Szerbia Negotin városából a mult tavaszszal a telepre importált fekete festő-szőlőt fajazonosság szempontjából összehasonlitás tárgyává tette a borászati kormánybiztos által Negotinból személyesen magával hozott leveles hajtásokkal és terméssel. A negotini borok tudvalevőleg sötét fekete szinük miatt a francziák által igen keresettek, ugy hogy e franczia kereskedők rendszerint jó eleve az egész ottani termést lefoglalják és a gyengébb szinü borok festésére használják. Ez okból hozatta a kereskedelmi miniszterium e szőlőfajt, hogy vele a kecskeméti telep igazgatója kisérleteket tegyen. Általánosan ismeretes, hogy vörös boraink ritka évben érik el a kereskedők által megkivánt vörös szint, a mesterséges festőanyagok pedig a kivánalmakat kellően nem elégitik ki, mert bizonyos idő mulva a borban lecsapódnak és igy általuk a bornak soha sem lehet több évig tartó állandó sötét szint kölcsönözni. A bizottság által megtartott beható vizsgálat és összehasonlitás alapján, tekintettel a negotini festő-faj egész ampelografiai habitusára, legvalószinübbnek látszik, hogy ez a nálunk is széltében elterjedt *kék kadarka* kétféleségéből áll, u. n. török kadarka és a nagyszemü közönséges kadarkából, mely Negotinban Zatinak és Sestineska név alatt ismeretes. A *negotini* mély humusos talaj és a szőlők déli fekvésü kedvező expozicziója annyira kifejleszti bennök a festőanyagot, hogy rendkivül fekete szinü bort szolgáltatnak. E két faj közül a Zatinák, mely megfelel a nálunk ismeretes török kadarkának, a becsesebb faj, mely megfelelő távolságban ültetve, nálunk is megérik és szép sötét szinü bort ád. Ezt azonban a többi rossz kadarka fajok, a melyek a honi szőlőkben ezzel keverten fordulnak elő, rendszerint elrontják, mert ezek ritkán érik el a megkivánt fejlettségi fokot, kivált sürün ültetett szőlőkben. Ennél fogva a bizottság kimondotta, hogy a *török* vagy *nemes kadarka*, mely minden valószinüség szerint a negotini Zatinak fajjal azonos, igen ajánlatos a tenyésztésre, a többi kadarkafajok azonban lehetőleg irtandók és e fajjal pótlandók. A bizottság a termés azonosságára nézve még *Csilléry* Benő szőlőjében is folytatta összehasonlitásait és itt megerősödött ama nézetében, hogy e negotini festő-szőlő nálunk is ismeretes és a különbséget a két faj kitünő tulajdonságaiban csak a különböző talaj és klimatikus viszonyok okozzák.

NAPIREND: Október 6-án.

Naptár: Hétfő. — Római kath.: Brunó. — Prot.: Frigyeske, Fides. — Görög-orosz: (szept. 24.) Thekla vértanu. — Zsidó: (tizri 17.) Abiás. — Nap kél 6 ó. 8 p., nyug. 5 ó. 27 p. — Hold kél 6 ó. 30 p. d. u., nyug. 7 ó. 47 p. regg. — Venus Jupiterrel találkozik.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.
A magyar tudományos akadémia összes és I. (nyelv- és széptudományi) osztályának ülése d. u. 5 órakor. Péczelyi pályázat. Szász Béla székfoglalója.
Az országos magyar gazdasági egyesület igazgatósági ülése d. u. 4 órakor a Köztelken.
A fővárosi gazdasági és pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében.
Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a műcsarnokban d. e. 9-től d. u. 5-ig és este ½7—9. Belépti dij 1 frt.
Gyümölcskiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.
Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12-töig, d. u. 2—4-ig.
Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 12-ig.
Muzeumban: term. rajz- és népismetár d. e. 9—től d. u. 1.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.
Akadémiai könyvtár d. e. 9—12.
Egyetemi könyvtár d. e. 9—12-ig.
Állatkert nyitva egész nap.
Margitszigetre hajó indul óránkint.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos**

NYILT-TÉR.

Minden sörnem összeállitása

annyira, a mennyire ismeretes, de a sörök királyánál — a Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sörnél, azonban melyet Bécsben és Berlinben gyártunk s mely Budapesten, *Hoff János-féle magyarországi főüzletben, zsibárus-utcza 7. sz. a. kapható* — ez egyáltalában nem áll s ezt cseppet sem kell sajnálnunk, mert máskülönben a párisiak bizonyosan már rég utánozták volna, mig igy rendkivüli tiszteletben tartják e német unikumot. Ugyanott még a királyság ideje alatt szerződésileg lett a kórházakba bevezetve. A párisi orvosok kedvezően nyilatkoznak felőle. Dr. Lunel azt mondta, hogy a sápkórosakon szerencsés gyógymódot vitt vele véghez; dr. Zimmermann: Én tuberculosis ellen is; dr. Lavereau: E maláta-kivonat jobb, mint a felmelegitő és megrészegitő bor; erősiti és előmozditja az emésztést, a mi a fődolog. Önként érthető, hogy nekünk ez ellen szavunk nem lehet, mert a gyáros királyunk kitüntetését birja s annak udvari szállitója. 11206

IDŐJÁRÁS októb. 5. regg. 7 órakor

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm/700	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	65.2	ENY 4	+ 10.4	28	●
Besztercze	—	—	—	—	—
Beszterczebánya	66.1	◎	+ 5.0	4	●
Budapest	65.8	◎	+ 8.5	—	●
Csáktornya	64.8	EK 3	+ 9.0	—	●
Debreczen	65.0	DK 1	+ 10.2	5	●
Eger	66.5	NY 1	+ 8.7	8	●
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	61.1	E 7	+ 13.0	11	●
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	66.4	EK 3	+ 9.6	60	●
Kolozsvár	65.6	K 2	+ 11.2	8	≡
Magyar-Óvár	66.2	ENY 1	+ 7.6	—	●
Mármaros-Sziget	66.4	K 1	+ 9.6	7	●
Nagy-Enyed	68.2	EK 1	+ 11.0	—	●
Nagy-Szeben	65.8	DK 3	+ 7.5	—	●
Nagyvárad	66.0	EK 3	+ 10.8	7	●
Orsova	64.1	◎	+ 12.2	—	●
Pancsova	64.1	E 2	+ 10.2	13	●
Selmeczbánya	66.0	E 4	+ 7.0	1	●
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	64.1	E 2	+ 9.7	8	●
Szeged	—	—	—	—	—
Sepsi-Szt-György	65.9	◎	+ 13.0	—	●
Szolnok	65.0	◎	+ 9.0	6	●
Temesvár	64.6	E 3	+ 11.4	30	●
Trencsén	65.4	DK 2	+ 8.0	1	●
Ungvár	64.2	ENY 2	+ 10.1	—	●
Zágráb	65.4	EK 4	+ 9.0	6	●
Bécs	67.8	E 1	+ 9.1	2	●
Bregenz	70.5	◎	+ 6.8	14	●
Lesina	64.9	EK 2	+ 17.2	—	●
Pola	60.4	K 6	+ 12.7	22	●
Prága	69.2	ENY 2	+ 9.1	8	●

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◉ — esős, ▲ — jég; ≡ — köd; ✱ — hóeső; ∞ — göz; ↯ — zivattar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A nagy légnyomások egyike (768—770) a kontinens keleti, másika annak nyugati részében, a depresszió (758—759) az Adriánál van. Az idő Közép-Európában részint borus, részint változó esővel, kevés hőváltozással.

Hazánkban: Keletias és északnyugotias mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet keveset változott, a légnyomás jóval nagyobb lett. Az idő általában változó, minden részben esővel, mi délnyugoton itt-ott nagyobb mennyiségben volt.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Keleten és nyugoton változó, a közép részben borus idő esővel várhatni.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.
Évi bérlet 115. szám. Havi bérlet 4. szám.
Budapest, okt. 6-án
BUBORÉKOK.
Vigjáték 3 felvon. Irta Csiky Gergely.
Személyek:
Solmay I. — Vizvári
Szidónia — Sz. Prielle C.
Béla — Horváth
Róbert — Benedek
Gizella — Fái Sz.
Aranka — Palotay P.
Rábay Miklós — Szacsvay
Szerafin — Szacsvayné
Morosán P. — Ujházi
Tamás — Mihályfi
Özv. Sereczkyné — Lendvayné
Chupor A. — Náday
Hámor — Hetényi
Malvin — H. Lánczy I.
Gombos — Pintér
Bangó — Körösmezei
Adolf — Faludi
Relli — Czanyuga E.
András — Sántha
Betti — Rajnai G.
Kezdete 7 órakor.
Holnap, október 7-én. *Julius Caesar.*

Holnap, október 7-én. *Lohengrin.* Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, október 6-án.
BLAHA LUIZA asszony mint vendég.
A vereshaju.
Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Lukácsy Sándor.
Személyek:
Özvegy Sajgó — Pártényiné
András — Tamássy
Ferke — Szabó
Boglár Ágnes — Rákosi Szidi
Zsófi, leánya — Tóth I.
Keszeg Mihály — Tihanyi
Bálint fia — Rónai
Koppancs Misa — Izsó
Izglaj Kata — Blaha L.
Veréb Jankó — Eőri
Szemes Borcsa — Szelényi A.
Csinos Julcsa — Vidorné
Boglyas Pál — Sánta
Pozdorja Zsuzsi — Ágostoni B.
Sári — Klárné
Gubás — Erődi
Gubásné — Szőcs Kata
Fontos — V. Kovács
Fontosné — Zárainé
Csaholyné — Izsóné
Gili Marcsa — Galantai M.
Málé Panni — Vasvárine
Palkó — Bónis
Peti — Füredi
Kezdete 7 órakor.
Holnap, október 7-én. *Metuzalem herczeg.*

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, okt. 6-án.
Az operaház zárva.

VÁR-SZINHÁZ.
Budapest, okt. 6-án.
MARI, egy anya a népből.
Népdráma 5 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.
Budapest, okt. 6-án.
Geistinger Mária asszony első vendégjátéka.
Die Cameliendame.
Dráma 5 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

A GRAND CAFÉ IMPERIAL, helyiségében, **váczi-körut 48. sz. a.** naponként a
szász női zenekar zeneestélye
Karmesternő **Vischer Lujza**. 11134
Kezdete ½ 8 órakor. Minden kedden, csütörtökön és vasárnap délután concert 1—3 óráig szabad bemenet mellett.

FEUCHTINGER JÁNOS
11160 **KONCERT-CSARNOKA**
a «kék macskához» király utcza
☞ MA ☜
Eljegyzés a Turfon. — Párisi grizettek. Az összes müvészek fellépte. — Kezdete 8 órakor.

A legkinosabb fogfájást *azonnal és biztosan megszünteti a*
RAVISSANTE SZÁJVIZ
Dr. LEJOSSE-tól Párisban,

s igy feleslegessé teszi fájós fogak azonnali kihuzását. Felülmulhatatlan, ezerszeresen kipróbált s legjobb hirnevü készitmény, valamint a beteg, ugy a még egészséges fogak ápolására, épen tartására, teljes tisztitására és a foghus erősitésére. Napontai használatnál a foghus vérzését, a fogak olvasodását, a fogak romlását meggátolja és a **legkinosabb fogfájást** (*1 evőkanálnyi szájviz, 3 kanálnyi ivóviz vegyülékkel*) egy vagy kétszeri öblités után **tökéletesen megszünteti.** — Felnőttek és gyermekek egyaránt használják legjobb sikerrel és ma holnap egy családnál sem fog e kitünő szer hiányozni. — ☞ *Egy nagy eredeti üveg ára 1 frt.* ☜
a RAVISSANTE FOGPOR, felülmulhatatlan, legjobb hatásu és teljesen ártalmatlan; a fogakat gyönyörü szépen fehériti. — ● **Egy doboz ára 50 krajczár.** ●
Levélbeli megrendelések utánvétel mellett póstafordultával eszközöltetnek. 11048
Központi főraktár: SVARC F. U. illatszertárában, Városháztér 9. szám Budapesten, valódi minőségben kaphatók még Török József ur gyógyszertárában és a legtöbb vidéki gyógytárakban.

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

Vasuti közlekedés-utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az oszt.-m. államvasut (terézv.) pályaházából		
Budapest, Érsekujvár, Pozsony, Trencsén Bécs	gyorsvon. személyv. futárvon. személyv.	8.30 regg 9.— regg. 2.— d. u. 9.30 este
Budapest, Érsekujvár, Galántha	személyv. személyv.	6.15 regg. 7.50 este.
Budapest, Esztergom-Nána, Érsekujvár	omnibuszv.	3.30 d. u.
Budapest-Szob	omnibuszv.	5.30 d. u.
Budapest-Vácz	omnibuszv.	11.50 d. e.
Budapest-Palota	omnibuszv.	6.45 regg.
Budapest Czegléd, Szeged, Temesvár, Baziás Belgrád, Orsova, Bukarest	személyv. személyv. gyors v.	7.40 regg. 6.15 este 10.10 este
Budapest, Czegléd, Szeged	omnibuszv.	2.50 d. u.
Budapest, Czegléd	személyv. omnibuszv. omnibuszv.	8.— regg. 10.— d. e. 5.20 d. u.
A magyar államvasutak közp. pályaházából. *(Kerepesi ut végén.)*		
Budapest, Hatvan, Fülek, Zólyom, Ruttka	omnibuszv. gyorsv. személyv.	6.20 regg. 7.15 regg. 6.— este
Budapest, Hatvan, Füzes-Abony, Miskolcz, Kassa	omnibuszv. gyorsvon. személyv.	6.20 regg. 7.45 regg. 8.15 este
Budapest, Kis-Körös, Szabadka, India, Zimony	omnibuszv. gyorsvon. személyv. omnibuszv.	6.40 regg. 7.30 regg. 3.50 d. u. 9.— este
Budapest, Szolnok, P.-Ladány, Nagyvárad, Kolozsvár, Segesvár, Brassó, Predeal	személyv. omnibuszv. omnibuszv. gyorsvon.	8.— regg. 6.55 este 2.47 d. u. 9.45 este
Budapestről, Gödöllő, Hatvan	omnibuszv. gyorsvon. gyorsvon. omnibuszv. omnibuszv. omnibuszv. személyv. személyv.	6.20 regg 7.15 regg 7.45 regg. 10.16 d. e. 12.— délb. 3.— d. u. 6.— d. u. 8.15 este
Budapest, Pécs	személyv. személyv.	8.15 regg. 7.45 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom-Ujszőny, Győr, Bruck, Bécs	személyv. személyv.	11.12 d. e. 10.38 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom-Ujszőny, Győr	omnibuszv. omnibuszv.	6.30 regg. 6.10 este
Budapest-Kelenföld (csatlakozásul a déli vasut vonataihoz.)	omnibuszv. omnibuszv. gyorsvon. személyv.	6.30 regg. 10.40 d. e. 5.40 d. u. 9.24 este
A magy. államvasut (ferenczv.) pályaházából.		
Budapest, Kis-Körös, Szabadka, India, Zimony	omnibuszv. gyorsvon. személyv. omnibuszv.	6.57 regg. 7.40 regg. 4.01 d. u. 9.16 este
Budapest, Pécs	személyv. személyv.	8.32 regg. 8.05 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom-Ujszőny, Győr, Bruck, Bécs	személyv. személyv.	11.26 regg. 10.50 este
Budapest, Bicske, Tata-Tóváros, Komárom, Ujszőny, Győr	omnibuszv. omnibuszv.	6.48 regg. 6.26 este
Budapest-Kelenföld (csatlakozásul a déli vasut vonataihoz.)	omnibuszv. omnibuszv. gyors v. személyv.	6.48 regg. 10.54 d. e. 5.52 d. u. 9.37 este
A déli vasut (budai) pályaházából		
Budapest, Székesfehérvár, Kanizsa, Szombathely, Pragerhof, Grácz.	személyv. vegyes v. gyorsvon. személyv.	7.— regg. 11.20 d. e 6.01 este 9.45 este
Budapest, Székesfehérvár, Ujszőny, Győr	személyv. személyv.	7.— regg 9.45 este.

A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezés idő
Az osztr.-m. államvasut (terézv.) pályaházába		
Bécs, Trencsén, Pozsony, Érsekujvár Buda-Pestre	személyv. futárvon. személyv. gyorsv.	5.57 regg. 1.44 d. u. 5.37 d. u. 9.10 este
Galantha, Érsekujvár, Budapest	személyv. személyv.	7.15 regg. 10.5 este
Ersek-Ujvár, Esztergom-Nána, Budapest	omnibuszv.	10.45 d. e.
Szob-Budapest	omnibuszv.	9.3 regg.
Vácz-Budapest	omnibuszv.	2.37 d. u.
Palota-Budapest	omnibuszv.	7.19 este
Bukarest, Orsova, Belgrád, Báziás, Temesvár Szeged, Czegléd, Budapest	futár v. személyv. személyv.	7.30 regg. 8.07 regg. 7.2 este
Szeged, Czegléd, Budapest	omnibuszv.	12.29 d. u.
Czegléd, Budapest	omnibuszv. omnibuszv. személyv.	6.37 regg. 3.53 d. u. 7.42 este
A magyar államvasut (közp..) pályaházába		
Ruttka, Zólyom, Fülek, Hatvan, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. személyv.	8.40 este 9.40 este 8.40 d. e.
Kassa, Miskolcz, Füzes-Abony, Hatvan, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. személyv.	8.40 este 9.— este 7.10 regg
Zimony, India, Szabadka, Kis-Körös, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. omnibuszv. személyv.	8.15 este 10.10 este 6.10 regg. 10.58 d. e.
Predeal, Brassó, Segesvár, Kolozsvár, Nagyvárad, P.-Ladány, Szolnok, Budapest	gyorsvon. személyv. omnibuszv. személyv.	7.30 regg 7.44 este 10.15 d. e. 6.40 regg.
Hatvan, Gödöllő, Budapest	személyv. személyv. omnibuszv. omnibuszv. omnibuszv. gyorsvon. gyorsvon. omnibuszv.	7.10 regg. 8.40 d. e. 1.16 d. e. 6.30 este 8.40 este 9.— este 9.40 este 11.10 este
Pécs, Budapest	személyv. személyv.	6.20 regg. 8.50 este
Bécs, Bruck, Győr, Komárom-Ujszőny, Tata-Tóváros, Bicske, Budapest	személyv. személyv.	7.— regg. 4.15 d. u.
Győr, Komárom-Ujszőny, Tata-Tóváros, Bicske, Budapest	omnibuszv. omnibuszv.	10.04 d. e. 9.30 este
Kelenföld-Budapest. (A déli vasut vonataitól).	személyv. gyorsv. omnibuszv. omnibuszv.	7.40 regg. 11.40 regg. 6.40 este 9.30 este
A magy. államvasut (Ferenczv.) pályaházába.		
Zimony, India, Szabadka, Kis-Körös, Budapest	omnibuszv. gyorsvon. omnibuszv. személyv.	8.03 este. 10.01 éjjel. 5.58 regg. 10.56 d. e.
Pécs, Budapest	személyv. személyv.	6.05 regg. 8.35 este
Bécs, Bruck, Győr, Komárom-Ujszőny, Tata-Tóvára, Bicske, Budapest	személyv. személyv.	6.47 regg. 4.02 d. u.
Győr, Komárom, Ujszőny, Tata-Tóváros, Bicske, Budapest	omnibuszv. omnibuszv.	9.31 d. e. 9.17 este
Kelenföld-Budapest. (A déli vasut vonataitól.)	személyv. gyorsv. omnibuszv. omnibuszv.	7.26 regg. 11.28 d. e. 6.28 este 9.17 este
A déli vasut (budai) pályaházába		
Pragerhof, Kanizsa, Szombathely, Székesfehérvár, Grácz Budapest	személyv. gyorsvon. vegyes v. személyv.	6.54 regg. 11.17 d. e. 6.— este 9.07 este
Győr, Ujszőny, Székesfehérvár, Budapest	személyv. személyv.	6.54 regg. 9.07 este

Mindennemü ódon-könyvkereskedési üzletek kötésére, u. m. **egész könyvtárak**, kisebb **gyüjtemények** értékes egyes **müvek**, kiválóan ritka és régi **könyvek**, kéziratok és metszetek **megvételére, könyvtárak** katalogizálására, érték becslésére, kiegészitésére, könyvauctiók tartására, mindennemü bel- és külföldi ódonságok megszerzésére ajánlkozik **ROBICSEK ZSIGMOND fiókja, könyvkereskedése és antiquariuma** Budapest, VI., váczi körut 27. szám.
11168 **Főüzlet: V., Nagykorona-utcza, templom-bazár.**

TÁNCZOS REZSŐ
Budapest, sugár-ut 30. sz.
11184 ajánlja m. kir. kizár. szab. tüzmentes
pénzszekrényeit.

WEISZ LAJOS
zálog-kölcsön
11186 **intézetében**
(gr. Károlyi és magyar utcza sarkán) f. évi október hó 16-án nyilvános árverés tartatik.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten IV ker., himzö- és kalap utcza sarkán.

MAGYAR KR. ÁLLAMVASUTAK.

52727 szám.

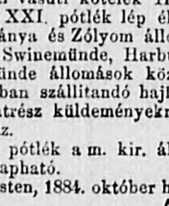

A német-magyar vasuti kötelék II. és III. részéhez f. é. október hó 1-én a XXI. pótlék lép életbe, mely Beszterczebánya, Körmöczbánya és Zólyom állomásaink és Hamburg, Lübeck, Stettin, Swinemünde, Harburg, Bremen, Bremerhafen és Gestemünde állomások közti forgalomban teljes kocsirakományokban szállitandó hajlitott fából készült butor- és butoralkatrész küldeményekre nézve közvetlen dijtételeket tartalmaz.
A szóban levő pótlék a m. kir. államvasutak dijszabási ügyosztályában kapható.
Kelt, Budapesten, 1884. október hó 1-én.
Az igazgatóság.

54966 szám.
A németalföldi-osztrák-magyar kötelék 1880. január 1-től érvényes árudijszabásához megjelent a f. évi október hó 1-től hatályba lépő XIV. pótlék, mely a 9. sz. kivételes dijszabást s abban többek közt **Arad-Csaba, Debreczen, Kolozsvár, Miskolcz, Nagyvárad, Szabadka, Ujvidék** és **Zimony** állomásainkról 5000 és 10000 kg. mennyiségben **gyorsáruként** vörös fuvarlevéllel **Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht, Middelburg** és **Vlissingen** állomásokra szállitandó hordókba s ládákba csomagolt **tojás, leölt vad** és **szárnyas** küldemények számára közvetlen mérsékelt dijtételeket tartalmaz.
E pótlék a m. kir. államvasutak dijszabási osztályában kapható.
Budapest, 1884. október hó 1-én.
Az igazgatóság.

GUMMI ÉS HALHÓLYAG
a legjobb s legbiztosabb óvszer készülékek egyedül valódi párisi tuczatja 1, 2, 3, 4. és 5 frt, megküldi titoktartás mellett utánvéttel
Mosé Sándor gummi-áruk ügynöksége
Bécs, Kölnerhofgasse 4. 11121
Ugyszintén párisi szivacskák tuczatja 2 és 3 frt

Tudtára kivánjuk adni e helyen is t. cz. megrendelőinknek, hogy **faiskoláinkból** az áruk szétküldése f. hó második felében kezdődik meg. 11201
Árak: **Magasdereku koronás almafák 1 drb. 40 kr. 100 darab 38 frt. Rózsafák 1 drb 30—50 kr. 100 drb. 20—40 frt.**
a többire nézve lásd részletes árjegyzékünket.
A felső lendvai uradalom.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható. 11005
Dr Leitner
40 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. **titkos betegségek, tehetetlenség**, önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u: 1—5-ig, este 7—10-ig.

VASBUTOR és FALIÓRÁK
részletfizetésre.
Agyak, gyermekágyak, bölcsők, gyermekkocsik, éjjeli szekrények, asztalok márványlappal és vaslemezzel, mosdó-asztalok, sodrony ágy-betétek, székek, valamint mindennemü **faliórák** és **irodai álló-órák** a legnagyobb választékban
☞ **félhavi és havi részletfizetésekre.** ☜
Kivánatra árjegyzék és mintalap ingyen és bérmentve küldetnek.
HOLITSCHER ZSIGMOND
vasbutor és gyermekkocsi gyári raktára
Budapest fürdő utcza 4. szám. 10928

FISCHER J.
porczellán- és majolica-gyára
BUDAPESTEN.
Főraktár: bécsi utcza 3-ik szám a.
Szeptember 15-től kezdve következő rendkivül mérsékelt és leszállitott árakat számit u. m.
Asztali készletek 6 személyre finoman szinezve és aranyozva 17 forinttól kezdve.
Tea, kávé- és fekete kávéskészletek 6 személyre a legujabb alak és mintákban, finom tollrajz dusan aranyozva 6 frttól kezdve.
Mosdókészletek a legszebb perzsa és japáni rajzokkal 7 frttól kezdve.
Árjegyzékek a folytonos váltakozó minták végett össze nem állithatók és ezért nem is küldhetők. — A fent emlitett tárgyakon kivül, legdusabb raktára mindennemü használati és dísztárgyaknak. 11015
Az elküldés utánvét mellett történik.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.
Titkos betegségeket,
hugyosőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket**, melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőr betegségeket**, gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**
Dr. GARAI ANTAL
orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt cs. k. oszt.-főorvos.
Lakás: Budapest, Terézváros gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár-uttól jobbra a második ház.
Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. ☞ Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. ☜
Nőknek külön váróterem. 10000

Gácsi gyapjuszövet és finom posztó-gyár.
Kérjük tudomásul venni, miszerint mi az idén is pokróczokat, tiszta gyapjuból kitünő minőségben gyártunk és azokat végenként 26 forintjával akármely vasuti állomásig bérmentve küldjük.
A pokróczok koczkásak simaszürkék és szürkék vörös csikokkal.
117 cmtr. szélességnél 12½—13 mtr. hosszuak 8 kis lóra
135 « « 11½—12 « « 6 nagy lóra
150 « « 10 « « 5 legnagyobb lóra.
Azonkivül legnagyobb drapp szinü ugynevezett angol lovagló takarók darabonként 9 frtjával.
Ugyanazok vörös posztóval szegélyezve darabonként 10 frtjával.
Megrendelések intézendők a 11170
Gácsi posztó-gyárhoz Budapestre fürdő-utcza 10. szám. (Utánvomat nem dijaztatik)

1130
1884

Hirdetmény.

Az 1884. évi XXIII. t. cz. alapján kiépitendő Békés-Apátfalvi védtöltés vonalnak a Körös balpartján Endrődtől Öcsödik terjedő **rész kiépitéséhez szükséges körülbelő 484000 köbméter földmunkálat tervszerü biztositására zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.**

Ennélfogva felszólittatnak mindazok, kik a fent érintett munkára vállalkozni óhajtanak, hogy 11200 forint bánatpénz letételéről szóló nyugtával felszerelt kellőleg bélyegzett ajánlataikat **«Ajánlat a Körös balparti töltés épitési munkálataira»** felirattal és 5 pecséttel ellátott boritékban a szentesi kormánybiztosi központi hivatalnál 1884. évi október hó 15-én déli 12 óráig nyujtsák be.

Azon ajánlatok, melyek nem az előirt ajánlati minták szerint szerkesztetnek, figyelembe nem vétetnek.

A bánatpénz készpénzben vagy a feltétel füzetben megjelölt értékpapirokban akár valamely adóhivatalnál, akár a kormánybiztosi hivatal központi pénztáránál letehető.

A vállalat alapjául szolgáló tervek általános és részletes feltételek a szentesi m. kir. töltésépitési hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A szabályszerüen benyujtott zárt ajánlatok felbontása 1884. évi október 15-én (tizenöt) délutáni 3 órakor a szentesi kormánybiztosi hivatal helyiségében bizottságilag fog eszközöltetni, a melyen ajánlkozók jelen lehetnek. 11191

Szentes, 1884. október hó 3-án.

Horváth Gyula,
kormánybiztos.

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk ha a szükséges posta bélyeg beküldetik, és a hirdetés számja közöltetik.

Butorok
Mennyasszonyoknak különösen figyelemre méltó. A Harisch bazár félemelet 20. sz. ajtó a. lévő elegans butorok, szőnyegek, lámpák, képek és takarók azonnal minden áron eladatnak. 8007

Eladás.

Tenyész-juh eladás
450 anya és bárányból álló egy nyirétü tenyésztésre fölötte alkalmas juhfalka eladó. Értekezhetni Meister Sámuelnál Utányon u. p. Heves. 7977

Alkalmazást nyer

Kerestetik
egy gazd. intézetet végzett gazdasági irnok, ki némi gyakorlati tapasztalatokkal bír. Bizonyitványok másolatával felszerelt ajánlatok beküldendők Harkányi Károly irodájához Budapesten. Sugárut 4. 8009

Alkalmazást keres

Ein tüchtiger
Kunstlandschaftsgärtner sucht Anstellung als Obergärtner zu einer grösseren Gärtnerei auf die Provinz. Adresse in der Expedition dieses Blattes. 8018

Egy 27 éves,
önálló, intelligens fiatal ember a legjobb ajánlatokkal egy urnőnél keres mint gazdaság vagy üzletvezető állást. Ajánlat «E. V.» alatt kiadóhivatalba intézendők. 7968

27 éves gazdatiszt
ajánlja magát szolid feltételekkel kisebb birtok kezelésére is, söt jövedelmi részletre is elvállalja és kész bérbevételre, ha a fundus instructus használatra kedvezően átengedtetik. Czim a kiadóhivatalban. 8004

5—10 ezer
forinttal ajánlkozom jövedelmező Budapesti tisztességes nappali üzlethez vagy társul vagy egész átvételre. Ajánlatokat kérem a kiadójába B. U. alatt. 7976

Oktatás.

Első éves
bölcsész (latin görög), korrepetitorul ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 9772

Kinek Bécsben!!!
bármi, bajos, titkos vagy sürgős dolgot kell elintézni, vagy bármiféle *értesitést* kiván, bizalommal forduljon az *«oesterr. Interventions-Bureau»*-hoz *Bécsbe*, IV., Apfelgasse 6. 1102

Kávé
Cuba, Non plus ultra à frt 1.80
Java, legfinomabb « « 1.52
Menado, nagyszemü « « 1.60
Santos, finom izü « « 1.38
Rio, igen erős, fin. « « 1.32
Jamaika, kiváló « « 1.28
kilója, tiszta súlyban **vámozva** és **bérmentesen**,
MAITI R.
trieszti nagykereskedőház által legfinomabb, zamatos, erőteljes, tiszta áru, 5 kilós bálokban, postán utánvét mellett **Magyarország** minden helységébe küldetik.

Miután kávé-küldeményével nagyon meg voltam elégedve, kérem, küldjön ismét 1 bál Cubát és 1 bál Menadot.
Herkály Uj-Szőny mellett, 1884 márczius 8-án.
Tóth Lajos.
Az előbbi kávé-küldeményekkel nagyon megelégedve, kérem, küldjön ismét 1 bál Cubát 1 frt 80 krjával.
Grácz, 1884 február 21-én.
Dr. Koch János, tanár.
A kapott kitünő jóságu kávéneműért lekötelező köszönetem mellett, kérem, küldjön ismét, stb.
Krems, 1883 augusztus 16.
Wellenheim Cajus
csász. tanácsos és pénzügyi főtanácsos. 11023

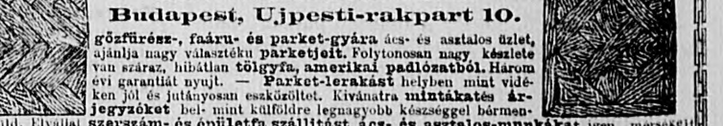

NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÉS MARCEL
ezelőtt NEUSCHLOSZ J. FIAI.
Budapest, Ujpesti-rakpart 10.

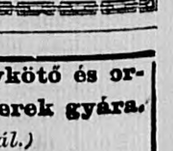

gőzfürész-, faáru- és parket-gyára ács- és asztalos üzlet, ajánlja nagy választéku **parketjeit.** Folytonosan nagy készlete van száraz, hibátlan **tölgyfa, amerikai padlózatból.** Három évi garantiát nyujt. — **Parket-lerakást** helyben mint vidéken jól és jutányosan eszközöltet. Kivánatra **mintákatés árjegyzéket** bel- mint külföldre legnagyobb készséggel bérmentesen küld. Elvállal **szerszám- és épületfa szállitást, ács- és asztalos-munkákat** igen mérsékelt feltételek mellett. — ☞ **Kiállitási pavillonok és szekrények.** ☜ 9823

KELETI J. nemzetközi sérvkötő és orthopädiai müszerek gyára.
Koronaherczeg-(úri)-utcza 17. sz. (a főpostánál.)
KELETI J. kir. szabadalmazott gyáros a gyár főnöke.
Dr. RENNER A., orvos, sebész, és szülész-tudor a gyár igazgatója.

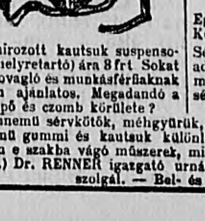

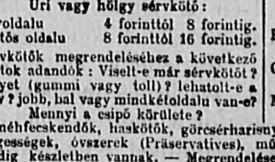

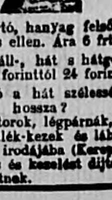

Vulkánirozott kautsuk suspensorium (helyretartó) ára 8 frt. Sokat járó, lovagló és munkásférfiaknak nagyon ajánlatos. Megadandó a csipő és czomb körülete?

Uri vagy hölgy sérvkötő:
Egyoldalu 4 forinttól 8 forintig.
Kettős oldalu 8 forinttól 16 forintig.
Sérvkötők megrendeléséhez a következő adatok adandók: Viselt-e már sérvkötőt? milyet (gummi vagy toll)? lehatolt-e a sérv? jobb, bal vagy mindkétoldalu van-e? Mennyi a csipő körülete?

Egyenestartó, hanyag felső testtartás ellen. Ára 6 frt.
Görbült váll-, hát s hátgerinc ellen 12 forinttól 24 forintig.
Megadandó a hát szélessége és hossza?

Mindennemü sérvkötők, méhgyürük, méhfecskendők, haskötők, görcsérharisnyák, irigátorok, légpárnák, mindennemü gummi és kautsuk különlegességek, óvszerek (Präservatives), müleges mellék-kezek és lábak és minden e szakba vágó müszerek, mindig készletben vannak. — Megrendelések a gyár irodájába (Koronaherczeg-ut 47. sz.) Dr. RENNER igazgató urnál is eszközölhetők, ki szükség esetén orvosi tanács és kezelést dijtalanul szolgál. — Bel- és külföldi megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek.